VÕRU VALLA Teataja

Nr 4 (188) Aprill 2023

facebook.com/voruvald
instagram.com/voruvald

Tartu 2024 Lõuna-Eesti programm jõuab ka Võru valda

Märtsi keskel toimus Põlvas suur vabaõhupidu, kus avalikustati Tartu 2024 Euroopa kultuuripealinna Lõuna-Eesti programm. Võru valda tuleb sihtasutuse Vastseliina Piiskopilinnuse projekt, milleks on suvelavastus "Salakuulaja Vastseliinas". 2024. aasta juulis ja augustis toimub linnuses kokku kaheksa etendust.

Suvelavastusest

Vastseliina piiskopilinnuse keskaegne elu-olu taaselustub teatrikunsti ja osalustegevuste kaudu. Autentses miljöös tuuakse välja lavastus, mis on valminud Erkki Koorti romaani "Salakuulaja Vastseliinas" põhjal. Romaani peategelaseks on noor sõjasulane Markus, kes saabub 14. sajandi lõpus Vastseliina linnusesse, et uurida välja, kes reetis Liivimaa piiri kaitsnud sõjasalga. Kõigest aastakümned varem on linnuses toimunud ime, mille tulemusena lubab paavst patulunastust kõigile, kes siinset kabelit külastavad. Lavastus pakub külastajale nii põnevaid emotsioone kui teadmisi. 1354. aastal väljastas paavst tõepoolest kirja, mis tagas kõigile Vastseliina piiskopilinnust külastanud palverändurite ühe aasta ja 40 päeva patulunastust. Võib öelda, et ka kõik pealtvaatajad lahkuvad Vastseliinast puhta hingega.

Lavastusprotsessi on kaasatud MTÜ Müüdud Naer. Näitlejatena teevad kaasa nii professionaalid kui ka harrastajad Võrumaalt ja Lõuna-Eestist. Eheda keskaegse helielamuse loob Läti ansambel Trakula. Etenduses kuuleb eesti, vene, võru, läti ja saksa keelt.

Vabaõhulavastus toob teatrisõbrad looduskaunisse Kagu-Eesti nurka, kus saab enne etendust külastada linnuse elamuskeskust, osaleda pühakohta, palverändu ja linnuse legende tutvustaval ringkäigul või läbida väikese palverännuraja. Lisaks saab soetada käsitöömeistrite toodangut, osaleda keskaja-hõngulistes töötubades ning maitsta autentseid toite. Nooremaid külastajaid ootab seikluslik rüütlirada.

Koostöölepingu allkirjastamine

Tartu 2024 Euroopa kultuuripealinna Lõuna-Eesti programmi avalikustamise järel allkirjastasid sihtasutus Vastseliina Piiskopilinnus, dramaturg Tarmo Tagamets ja raamatu „Salakuulaja Vastseliinast" autor Erkki Koort koostöölepingu, mille alusel esietendub 2024. aasta suvel Vastseliina piiskopilinnuses Erkki Koorti raamatu "Salakuulaja Vastseliinas" põhjal valminud vabaõhulavastus. Lepingu allkirjastamine leidis aset paastumaarjapäeval ehk linnuse sünnipäeval, 25. märtsil linnuse peamaja kaminaruumis.

Suvelavastus "Salakuulaja Vastseliinas" etendused toimuvad 2024. aasta 25.–28. juulini ja 1.–4. augustini. Pileteid etendusele on võimalik soetada alates 2023. aasta sügisest.

Koostöölepingu allkirjastamise päev Vastseliina piiskopilinnuses. Vasakult: kirjanik Erkki Koort, dramaturg Tarmo Tagamets ja Vastseliina piiskopilinnuse isand Ivar Traagel. Foto: Erakogu

Lõuna-Eesti programmi projektidest

2024. aastal Lõuna-Eestis toimuvate suuremate sündmuste hulgast leiab muusikafestivale, teatrilavastusi, visuaalseid vaatemänge ja rohkelt eriilmelisi kogukonnasündmusi. Projektid on oma sisu järgi jaotatud nelja programmiliini vahel: elu ja keskkond, inimene ja oskused, omapära ja Euroopa ning teadus ja tehnoloogia. Vastseliina linnuse projekt kuulub neist omapära ja Euroopa alla. Võru vallaga on seotud ka samasse kategooriasse kuuluv projekt „Aigu om! 2024", mille raames ootavad 2024. aasta juulis külastajaid Võrumaa erinevates valdades kontserdid, metsa- ja kultuuriretked, kohtumised, arhailine kuuritsapüük, välikino ning rahvameditsiini ja toidukultuuri töötoad, mille ühiseks nimetajaks on mets. Festivali eriaastal on fookuses kaks kauget, ent sarnast kultuuriruumi, kus on säilinud tihe side loodusega – Eesti ja Jaapan. Antsla ja Võru vallas kohtuvad kahe kultuuri tipptegijad, kelle tegevus ja looming on seotud metsaga. Külastajateni jõuavad kahe riigi kultuuripärlid metsakümblusest suitsusaunani.

Birgit Pettai

Navi seltsimajas peeti Võrumaa mudilaste folklooripäeva

Võrumaa lasteaedade muusikaõpetajate ainesektsioon seisab hea selle eest, et igal aastal toimuks mudilaste folklooripidu. Sel korral võttis peo eestvedamise Sõmerpalu lasteaed Lepatriinu koostöös Osula kapelli ja Navi külaseltsiga.

Teisipäeval, 21. märtsil kogunes ligi 130 last üheksast lasteaiast mudilaste folklooripäevale "Hiired läksid aita!". Igal lasteaial olid kaasas oma lood rahvavaramust hiirtest, aidast ja teekonnast, keda sel teekonnal kohati, mis juhtus ja kuidas pidu peeti. Sõlekese lasteaiast öeldi selle kohta, et läbi mänguliste hiirte oli aida teema lastele väga selgesti arusaadav. Sel korral oli ka igas esituses oluline koostegemise element pühendusega liikumisaastale. Esmalt kuulasid lapsed "hiirvaikselt" esitust ja seejärel kordusega mängiti särasilmil kõike kaasa. Eks väikese lapse huvi saab ikka koostegemisest alguse ning nii need laulud ja mängud edasi kanduvad.

Võib öelda, et pidu algas osade rühmade jaoks juba uksest sisse astudes, sest ülevat meeleolu- ja tantsumuusikat mängis täies koosseisus Osula kapell. "Mulle kapell väga meeldis," kirjeldas soojalt särasilmne 6aastane Stig Parksepa lasteaiast veel koduteelgi. Väimela lasteaia lapsed aga algatasid ise tantsu juba enne kui pidu käima läks. Lasva lasteaed sidus oma looga oskuslikult ka kapelli, nii et sündiski tore ühislooming. Vastseliina lapsed jäid aga peale lõppu veel kapelli saatel lustima.

Punamütsikese lasteaia lapsed kiitsid suurt ja ilusat Navi seltsimaja saali. 6aastane Ketter Okasroosikese lasteaiast ütles peo kohta: "Hea tunne oli," ja niisamuti ütles Miia-Stella Puiga lasteaiast, et sinna tahaks teinekordki minna. Martale Puiga lasteaiast aga meeldisid rahvariided. Laste siiras ja rõõmuküllane tagasiside peo lõpus, kojusõidul ja lasteaias annab kinnitust, et läbi mängu säilib lapses huvi meie koduloo ja rahvarõivaste vastu. Tarkuseterast lähtuvalt – kui tullakse, siis tuuakse ja kui minnakse, siis antakse - said kõik rühmad "aidast" kuivatatud puuviljapaki kommi asemel koos tänukirjaga kaasa.

Et korraldaja lasteaed ise on kolimistuhinas, siis Sõmerpalu laste joonistatud maagilised sõõrid seina taustal, kuulutusel ja tänukirjal andsid üksjagu lootust ja usku, et me kõik selle kaitsevõimet omava märgi all oleme hoitud ja kaitstud.

Mudilaste folklooripäev Navi seltsimajas. Foto: Anneli Laursoo-Dunaiski

Helena Helekivi
Sõmerpalu lasteaia Lepatriinu
muusika-ja liikumisõpetaja

Võru vallavalitsuse märtsikuu istungitelt

Võru vallavalitsusel toimus märtsikuus kaks istungit.

7. märtsil toimunud Võru vallavalitsuse istungil:

• Tunnistati riigihanke „Sõmerpalu liginullenergiahoone nõuetele vastava lasteaiahoone ehitamine" pakkumused vastavaks ja kvalifitseeriti eduka pakkujana KRC Ehitus OÜ.
• Otsustati lükata riigihanke „Vastseliina multifunktsionaalsele spordiväljakule seinte ja katuse projekteerimis- ja ehitustööd" kõik pakkumused tagasi ja algatati uus hange.
• Kinnitati Võru valla 2023. aasta hankeplaan.
• Otsustati anda projekteerimistingimused Kose alevikus Muraka katastriüksusel elamu, Meegomäe külas Meegomäe tee 30 katastriüksusel elamu laiendamise, Lepassaare külas Hirve katastriüksusel abihoone ja Vana-Vastseliina külas Kaldala katastriüksusel abihoone (ringmaneeži) ehitusprojektide koostamiseks.
• Algatati avatud menetlused projekteerimistingimuste andmiseks Võrumõisa külas Võrumõisa tee 35, Meegomäe külas Andsujärve tee 15 ja Andsujärve tee 15a katastriüksustel elamute ehitusprojektide koostamiseks.
• Otsustati anda ehitusload Oleski külas Luksepa ja Tammsaare külas Kõrgemäe maaüksustele 15 kW päikeseelektrijaamade ning Hutita külas Hutita-Richardi maaüksusele 50 kW päikeseelektrijaama rajamiseks, Vastseliina alevikus Võidu tänav 21 maaüksusel asuva kauplusehoone elektrisüsteemi ümberehitamiseks (katusele 41 kW koguvõimsusega päikesepargi paigaldamiseks), Vastseliina alevikus Keskuse park maaüksusele mänguväljaku, Lilli-Anne külas Sooääre ja Mäeküläs Mati maaüksustele puurkaevude rajamiseks ning Loosu külas Eriku maaüksusele ühepereelamu püstitamiseks.
• Otsustati anda kasutusload Noodaskülas Tseigo ja Vastseliina alevikus Pätisilla tee 4 maaüksustele rajatud päikseparkidele, Mõldri külas Kalda maaüksusele Kalda PEJ (päikeelektrijaamale), Lasva külas Kaurisoo maaüksusele rajatud 13,2 kW päikeseelektrijaamale ning Alaküläs Männiksaare maaüksusele püstitatud kuurile.
• Määrati Piusa külas asuvale Orava metskond 23 katastriüksusele uueks lähiaadressiks Muuseumi koobas, Rebasmäe külas asuvale Ilumetsa metskond 80 katastriüksusele Ilumetsa puhkekoht ning Meegomäe külas Saare katastriüksusele Andsujärve tee 9a.
• Määrati Puusepa külas kehtestatud Luka katastriüksuse ja Rootsi katastriüksuse detailplaneeringutes ettenähtud juurdepääsuteede liikluspindade kohanimedeks Mesila tee ja Rootsi tee.
• Nõustuti Puusepa külas Rootsipõllu, Rootsi, 3890006 Mesila tee L1, Mesila tee, Mesila tee L2, Luka ja Rootsi katastriüksuste piiride muutmisega ja määrati piiride muutmise tulemusel moodustatavatele katastriüksustele nimed ja maa sihtotstarbed.
• Nõustuti Puusepa külas Rootsi, Väiso külas Vene, Võlsi külas Männi ja Räpo külas Vahtrajärve katastriüksuste jagamisega ning määrati jagamise tulemusel moodustatavatele katastriüksustele nimed ja maa sihtotstarbed.
• Muudeti Kose alevikus asuva Otkamäe katastriüksuse sihtotstarvet.
• Otsustati seada tähtajatu sundvaldus Võrumõisa külas Konnametsa-Kõrgemäe ja Võrumõisa tee 37a, Kirumpää külas Libevirna, Teeääre, Rüütli tee 1a ja Luhaniidu ning Väimela alevikus Pärna tee 16 katastriüksustele Enefit Connect OÜ kasuks.
• Otsustati seada tasuta tähtajatu isiklik kasutusõigus Tsolgo ja Pille külas asuvatele Õunaaia, Tsolgo tee ja Annõjärve katastriüksustele Enefit Connect OÜ kasuks.
• Kinnitati enampakkumise korras võõrandatavate Lasva külas Torni tee 9 kinnisasja ja Vastseliina alevikus Võidu tn 14 kortermaja esimesel korrusel asuvate ruumide pakkumuste võitjad.
• Kiideti heaks kauplusautoteenuse pakkujate osaühingute Aaroks ja Rändkauplus 2022. aasta toetuse kasutamise aruanded ja otsustati sõlmida toetuslepingud 2023. aastaks.
• Otsustati välja kuulutada Kagu-Eesti spetsialistide eluasemete toetusmeetme 2023. aasta taotlusvoor ja määrati Võru vallas toetuste taotluste vastuvõtmise perioodiks 1.–19. mai 2023.
• Kinnitati 2023. aastaks Võru valla koolieelsete lasteasutuste majanduskulude, personali töötasu ja sotsiaalmaksu ning õppevahendite kulu arvestuslikuks maksumuseks ühe lapse kohta 6000 eurot aastas ja Vastseliina muusikakooli tegevuskulu arvestuslikuks maksumuseks ühe õpilase kohta 2736 eurot aastas.
• Otsustati korraldada 2023. aasta suvel valvelasteaedade töö. Võru vallas töötavad valvelasteaiana perioodil 3.–14. juulini 2023 Väimela lastead Rukkilill ja perioodil 17.–31. juulini 2023 Lasva lasteaed Pargihaldjas.
• Otsustati toetada Väimela piirkonna elanikele raamatukoguteenuse pakkumist Võrumaa kutsehariduskeskuses. Toetus eraldatakse pärast lisa-eelarve vastuvõtmist.
• Kinnitati Võru vallavalitsuse hankespetsialisti ametikoha avaliku konkursi võitjaks Rein Kraak.
• Otsustati välja kuulutada avalik konkurss avalike suhete spetsialisti ametikoha täitmiseks.
• Lubati vallavanem Kalmer Puusepp puhkusele ajavahemikul 17.-31. märtsini 2023.

21. märtsil toimunud Võru vallavalitsuse istungil:

• Otsustati algatada riigihange „Võru valla haljasalade hooldus 2023–2024 aastaks", valiti hankemenetluse viis, kinnitati hankekomisjon ja -dokumendid ning määrati hankemenetluse eest vastutav isik.
• Tunnistati vastavaks riigihanke „Sõmerpalu kultuuri- ja spordikeskuse hoone projekteerimis- ja ehitustööd" pakkumused ning kvalifitseeriti eduka pakkujana osaühing Kamo Ehitus, kellega sõlmitakse hankeleping maksumusega 239 880,30 eurot (hind sisaldab käibemaksu).
• Tunnistati riigihanke „Võru valla ehitustööde järelevalveteenused" pakkumused vastavaks ning kvalifitseeriti eduka pakkujana osaühing Kojak, kellega sõlmitakse hankeleping maksumusega 21 912 eurot (hind sisaldab käibemaksu).
• Kinnitati lihtsustatud korras hanke „Verijärve külas Kose tee 57 katastriüksuse detailplaneeringu koostamine" tulemused ning otsustati sõlmida kolmepoolne leping, kus rahastajaks on arendaja ning töövõtjaks on hanke edukas pakkuja osaühing AG Arhitektuuribüroo.
• Kinnitati lihtsustatud korras hangete „Pargi tee 1–1, Orava küla, Võru vald, sotsiaalkorteri remonttööd" ja „Heki 1–3 Sõmerpalu alevik, sotsiaalkorteri remonttööd" tulemused. Edukateks pakkujateks osutusid osaühing A.P EHITUS GRUPP ja osaühing Ersi Ehitaja, kellega sõlmitakse leping korterite remontimiseks.
• Otsustati Kaarna detailplaneeringukohaste rajatiste väljaehitamiseks ja sellega seotud kulude kandmiseks sõlmida detailplaneeringust huvitatud isikuga leping, millega osaühing Kaldaniidu Puhkekeskus võtab planeerimisseaduse §-s 131 sätestatud Kaarna ja Kaldaniidu detailplaneeringutega seotud Võru valla kohustused ning kohustuse teha detailplaneeringute elluviimiseks vajalikud muud tegevused. Sellest lähtuvalt otsustati seada tähtajatu ja tasuta isiklik kasutusõigus Võru valla kasuks Meegomäe külas asuvale Kaldaniidu tänava kinnisasjale vastavalt lepingu projektile.
• Otsustati algatada avatud menetlused projekteerimistingimuste andmiseks Kääpa külas Laululava tee 26 katastriüksusel elamu ja Kose alevikus Kelluka tänav 4 katastriüksusel abihoone ehitusprojektide koostamiseks.
• Otsustati anda projekteerimistingimused Vastseliina alevikus Petseri tänav 6 maaüksusel jäähalli ning Meegomäe külas Ruudi katastriüksusel ja Järvere külas Robi katastriüksusel elamute ehitusprojektide koostamiseks.
• Otsustati anda ehitusload Tagaküla Vahemaja maaüksusele 15 kW päikeseelektrijaama rajamiseks, Parksepa alevikus Tehnika tänav 2 maaüksusel asuva keevitustsehhi ümberehitamiseks ning Mõksi külas Tammõmäe maaüksusele üksikelamu püstitamiseks.
• Otsustati seada Pille külas asuvatele Kogrejärve ja Kõivu katastriüksustele, Raiste külas Kaalukoja katsriüksusele ning Kirumpää külas asuvatele Rüütli, Vallutuse, Kirumpää tee maaüksustele tähtajatud sundvaldused osaühingu Enefit Connect kasuks.
• Otsustati seada tähtajatult tasuta isiklikud kasutusõigused Väimela alevikus Pärna tee 1 ja 5 kinnistutele Võru valla kasuks jalgratta- ja jalgtee ehitamiseks, omamiseks ja kasutamiseks.
• Nõustuti Navi külas asuvate Koroli ja Uue-Koroli katastriüksuste piiride muutmisega ja määrata piiride muutmise tulemusel moodustatavatele katastriüksustele nimed ja maa sihtotstarbed.
• Nõustuti Listaku külas asuva Kapa-Riitsaare katastriüksuse jagamisega ja määrata jagamise tulemusel moodustatavatele uutele katastriüksustele nimed ja maa sihtotstarbed.
• Otsustati määrata Madala külas asuva hoone teenindamiseks vajaliku maa suurus ja piirid.
• Otsustati teha muudatusi teeregistri andmetes.
• Otsustati keelata kõikidel teeregistris olevatel Võru valla teedel üle kaheksa tonni registrimassiga sõidukite liiklemine alates 23. märtsist 2023 ja paigaldada teedele liikluspiirangut tähistavad liiklusmärgid. Liikluspiirang ei kehti aktsiaseltsi Eesti Keskkonnateenused jäätmeveokitele.
• Määrati erateede remondi toetusmeetme taotluste esitamise tähtajaks 01.04.2023 kuni 01.05.2023.
• Otsustati maksta sihtotstarbelisi toetusi mittetulundusühingule Võru Jäätmekeskus summas 14 860 eurot Vastseliina jäätmejaama ja kompostimisväljaku tegevuskulude katmiseks, Võru linnale summas 7266 eurot Võru linnakalmistu kulude katmiseks, mittetulundusühingule Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Pindi Kogudus summas 13 360 eurot Pindi kirikuaia ja seal paikneva kalmistu korrashoiuks ning sihtasutusele Navi järved summas 15 000 eurot Navi külas asuva Tsopa/Põrmu järve tervisliku seisukorra parandamise kompleksuuringu läbiviimiseks.
• Kinnitati Võru valla kultuuri- ja noorsootöökeskuse põhimäärus ja struktuur.

Koostas:
Birgit Pettai

Lisainfo:
Kaja Kiilo
vallasekretär
5787 5848

Võru vallavolikogu märtsikuu istungilt

Võru vallavolikogu märtsikuu istung toimus 15. märtsil Võru vallamajas.

Istungil tehti järgmised otsused:

• Teha muudatused Kagu-Eesti spetsialistide eluasemete toetusmeetme määruses.

• Muuta Võru vallavolikogu 15.02.2023 otsust nr 85 „AS Võru Vesi aktsiate soetamine".

• Korraldada Võru vallavalitsuse hallatavate kultuuri- ja noorsootööasutuste töö tegevus ümber, viies valla rahvamajad, kultuurimaja ja noortekeskused ühtse juhtimise alla alates 1. aprillist 2023. Seoses sellega otsustati lõpetada Vastseliina, Parksepa, Puiga ja Lasva rahvamajade, Orava kultuurimaja ning Vastseliina, Kääpa ja Sõmerpalu noortekeskuse tegevus Võru vallavalitsuse hallatava asutustena ning kustutada asutused alates 1. aprillist 2023 äriregistrist. Tegevust jätkab asutus nimega Võru valla kultuuri- ja noorsootöökeskus, mille juriidiline aadress on Võrumõisa tee 4a, Võru linn, Võru maakond.

• Volitada vallavanemat Kalmer Puuseppa sõlmima hea tahte ja koostöö lepingut mittetulundusühinguga Tuleviku Tehnoloogiaharidus tehnoloogiaharidust pakkuva kooli kood/Jõhvi õppekoha rajamiseks Võru linna.

Lõpetuseks arutati Nursipalu harjutusvälja rajamisega esitatud pöördumist.

Koostas:
Birgit Pettai

Lisainfo:
Kaja Kiilo
vallasekretär
5787 5848

VÕRU VALD

Võru vald soovib eramaal paiknevad teed määrata avalikuks kasutamiseks

Raske on ette kujutada, mis juhtuks, kui tänaseni valla teedeks peetud teed seda ühel hetkel enam ei ole. See tähendaks, et need teed ei oleks enam avalikus kasutuses ning nende hooldust ega remonti vald teha ei saaks. Sellisel juhul peaks enamik valla elanikke hakkama oma kodudele juurde pääsemiseks hooldama mitmeid kilomeetreid teid ning sõlmima kokkuleppeid maade omanikega, kelle valdustes teed kulgevad.

Sellise olukorra vältimiseks tuleb kõik teed, mille endised Võru, Lasva, Sõmerpalu, Orava ja Vastseliina vallad kandsid kohalike teede nimekirja, määrata seadusega ette nähtud korras avalikuks kasutamiseks. Kahjuks ei ole endised vallad selleks kõiki vajalikke toiminguid teinud. Paljudel eramaal paiknevatel teelõikudel ei ole seatud maakasutusõigust valla kasuks.

Nagu öeldud, saab vald hooldada ja remontida vaid avalikuks kasutamiseks määratud teid. Eramaadel paiknevad teelõigud, mis ei ole määratud avalikuks kasutamiseks, on erateed. Vald ei tohi erateedel kasutada teehoiu korraldamiseks riigieelarvelist toetust ega valla eelarvelisi vahendeid. Alates 2023. aastast võtab riik kohalike teede hoiu toetuse jaotamisel arvesse üksnes need avalikuks kasutuseks määratud erateed, mis on avalikuks kasutamiseks määratud seadusega ette nähtud korras. Sel põhjusel vähendati 2023. aastal riigieelarvelist toetust enamusel valdadel. Võru vallal vähendati toetust ligi 100 000 euro võrra.

Võru vald moodustus 2017. aastal viie valla liitumise tulemusel ja võttis üle endiste valdade volikogude otsuste alusel ligi 650 kilomeetrit kohalikke teid. Vallavalitsus teostas aastatel 2019–2021 teede inventeerimise, mille tulemusel selgus, et seni kohalike teede nimekirjas olevatest teedest paiknevad ligi 3000 teelõiku eramaal.

Eramaal paiknevat teed saab vald avalikuks kasutamiseks määrata kahel viisil. Esiteks on võimalus teha seda kinnisasja avalikes huvides omandamise seaduses sätestatud korras sundvalduse seadmisega. Teine võimalus on sõlmida eratee omanikuga notariaalne piiratud asjaõiguse leping. Seega tuleb vallal kas sõlmida ligi 3000 notariaalset kasutusõiguse lepingut või viia läbi sundvalduse menetlused.

Notariaalse lepinguga seatakse kinnisasjale, millel tee paikneb, isiklik kasutusõigus valla kasuks. Lepingu sõlmimiseks tuleb kõigil teealuse maa kinnisasja omanikel ja valla esindajal osaleda notari juures lepingu sõlmimisel. Seega kaasneks sellega kulud kinnisasja omanike jaoks. Samuti kaasnevad valla jaoks tehingukulud, näiteks notaritasu, riigilõiv jmt. Kui arvestada, et tehingukulu ühe lepingu kohta oleks 100 eurot ja vald sõlmiks kõigi eramaal paiknevate teelõikude kasutamiseks notariaalsed lepingud, siis ainuüksi tehingukulud oleks ligi 300 000 eurot. Seda raha oleks mõistlikum kasutada teede korrashoiuks.

Sundvalduse seadmine seisneb kinnisasja koormamises sellise kinnisomandi kitsendusega, mis oma sisult vastab isiklikule kasutusõigusele. Seega on selle sisu sama, mis notariaalsel kasutusõiguse lepingul. Erinevus on selles, et sundvaldus seatakse vallavalitsuse korraldusega ja sellega ei kaasne kulusid kinnisasja omanikele. Sundvalduse seadmise menetluse hakul teavitatakse maaomanikku – vald saadab maaomanikule menetluse algatamise teate, milles on märgitud kinnistu andmed, millele sundvaldus seatakse, sundvalduse seadmise põhjendus ja muud olulised andmed. Samas kirjas palutakse kinnisasja omanikul esitada menetluse läbiviimiseks vajalikud andmed ning teavitatakse, et kinnisasja omanikul on õigus nelja nädala jooksul esitada oma arvamus. Pärast seda saab vallavalitsus otsustada sundvalduse seadmise. Sundvaldust on võimalik seada ka poolte kokkuleppel. Kui kinnisasja omanik ja vallavalitsus jõuavad tingimustes kokkuleppele, siis saab vallavalitsus teha otsuse koheselt. Kokkuleppele jõudmine kiirendab oluliselt menetlust. Lähtudes eeltoodust eelistab vallavalitsus sundvalduse menetlust.

Õnneks on siiani kõik eelnevate valdade otsuste alusel kohalike teede nimekirja kantud teed faktiliselt avalikult kasutatavad. Sealhulgas on ka eramaadel paiknevad teed, mille osas ei ole notariaalset kasutusõiguse lepingut sõlmitud ega sundvaldust seatud. Vaatamata sellele, et need ei ole nõuetekohaselt avalikuks kasutamiseks määratud, ei ole maade omanikud takistanud nende teede kasutamist. Võru vald on siiani hooldanud kõiki neid teid. Vastasel korral ei oleks kohalike teede võrgustik terviklik ja hulk majapidamisi kaotaks juurdepääsu. Samas tehakse investeeringuid praegu vaid nendesse teedesse, mis on nõuetekohaselt määratud avalikuks kasutamiseks.

Eeldame, et kohalike teede võrgustiku toimimine on meie kõigi huvides. See tagab juurdepääsu kodudele, ettevõtetele, teenustele jne. Kui maaomanik keelab täna oma maal paikneva tee kasutamise, siis võib juhtuda, et ühel päeval ei saa ka ta ise kasutada mõnda vajalikku teed, kuna maaomanik seda ei luba. Eramaadel paiknevate teelõikude arv on niivõrd suur, et sellise olukorra tekkimine on väga tõenäoline.

Palume teede aluste maade omanikelt mõistvat suhtumist. Maakasutusõiguste vormistamine läheb kiirelt, kui kõik osapooled mõistavad selle vajadust ja on valmis koostööks. Maakasutusõiguste kiire vormistamine annab võimaluse panustada maksimaalselt teehoiu korraldamisse, et tagada võimalikult hea teede seisund vallas. Kui soovite omalt poolt kaasa aidata ja olete nõus teile kuuluval maal paikneva tee avalikuks kasutamiseks määramisega ning selleks maakasutusõiguse vormistamisega, siis palun võtke ühendust vallavalitsuse teedespetsialisti Kirsika Kusnetsiga telefonil 5330 4727 või e-posti aadressil kirsika.kusnets@voruvald.ee.

Pilt on illustreeriv

Juris Juhansoo
abivallavanem

Avalikustati Võru valla üldplaneeringu tulemused

Võru valla üldplaneeringu avalik väljapanek toimus ajavahemikul 19. detsembrist 2022 kuni 22. jaanuarini 2023. Arvamusi ja ettepanekuid oli igaühel võimalus esitada kuni 23. jaanuarini 2023. Üldplaneeringuga sai tutvuda Võru valla veebilehel või paberkandjal Vastseliina, Osula, Lasva ja Orava haruraamatukogudes ning Võru vallavalitsuses.

Avaliku väljapaneku jooksul laekus veerandsada kirja, millest 21 sisaldas vastuväidet või ettepanekut. Võru valla elanike, maaomanike ja ettevõtete ettepanekud ja arvamused on seotud suures osas neile kuuluvate kinnistutega – soovitud on maakasutuse juhtfunktsiooni muutust, juurdepääsu kavandamist või kinnistut läbiva tee kohalike teede hulgast väljaarvamist. Ministeeriumite ja ametite ettepanekud olid seotud nende tegevusvaldkondadega. Arvestamata jäeti ettepanekud, mis polnud kooskõlas üldplaneeringu seletuskirjas sõnastatud maakasutuse juhtotstarbe määramise põhimõtetega, kohalikuks teeks määramise tingimustega või olid riigi eriplaneeringu tasandil lahendatavad

Avalikustamise tulemusi tutvustavad arutelud toimusid 6. märtsil Vastseliina rahvamajas ja 7. märtsil Võru vallavalitsuses. Vallamajas toimunud arutelul oli soovijatel võimalik osaleda ka veebi vahendusel. Avalikel aruteludel tutvustati avaliku väljapaneku kestel esitatud kirjalikke arvamusi ja üldplaneeringu koostamise juhtrühma seisukohti nende kohta, anti ülevaade avalike aruteludega samal päeval laekunud ettepanekutest ja vastuväidetest ning vastati osalejate küsimustele. Pikemalt peatuti Vastseliina alevikus Piusa jõe ehituskeeluvööndi vähendamise ning kohalike teede, sh raudtee ülesõidu kavandamise küsimuste juures.

Esitatud arvamustele tuginedes tehti üldplaneeringusse mõned täpsustused ning esitati heakskiitmiseks Rahandusministeeriumile. Koos üldplaneeringuga esitati arvestamata jäetud kirjalikud arvamused ning Võru vallavalitsuse seisukohad arvamustega arvestamata jätmise kohta. Üldplaneering, keskkonnamõjude strateegilise hindamise aruanne, kooskõlastused ning Võru vallavalitsuse seisukohad on leitavad Võru valla veebilehel voruvald.ee/üldplaneering.

Triinu Jürisaar
planeeringuspetsialist
5696 5750
triinu. jurisaar@gmail.com

Muutunud on Orava haruraamatukogu ja Hanikase teeninduspunkti telefoninumber.
Uueks telefoninumbriks on 5336 3823.

Traktorite, liikurmasinate ja nende haagiste tehnoülevaatuse graafik Võrumaal 2023. aastal

Neljapäeval, 13. aprillil
kell 8.30 Nõnova;
kell 8.50 Otsa töökoda;
kell 10.15 Lepassaare;
kell 12.00 Lasva töökoda;
kell 12.30 Kääpa (Maask);
kell 13.15 Tsolgo töökoda.

Reedel, 14. aprillil
kell 9.00 Mõniste töökoda;
kell 9.30 Tundu;
kell 10.30 Saru ait-kuivati, vana kauplus;
kell 11.00 Peede;
kell 12.00 Tursa – Karisöödi – Parmupalu;
kell 12.45 Matsi k Kriguli;
kell 13.30 Tammemägi;
kell 14.00 Hurda küla.

Esmaspäeval, 17. aprillil
kell 8.40 Roosiku;
kell 9.00 Haabsaare töökoda;
kell 11.00 Tsooru töökoda;
kell 12.00 Kikkaoja;
kell 12.50 Kõrgepalu;
kell 13.10 Kangsti;
kell 13.30 Varstu töökoda.

Teisipäeval, 18. aprillil
kell 8.30 Härma + Hilana;
kell 9.45 Obinitsa töökoda;
kell 10.00 Lepä;
kell 10.30 Uusvada;
kell 11.10 Meremäe töökoda.

Kolmapäeval, 19. aprillil
kell 9.00 Illi talufarm;
kell 9.30 Viitka + Rebane;

Pilt on illustreeriv

kell 11.00 Luhamaa piiripunkt, kaupluse parkla;
kell 12.00 Vana-Vastseliina töökoda;
kell 13.20 Kapera;
kell 13.45 Loosi.

Neljapäeval, 20. aprillil
kell 8.20 Tootsi;
kell 9.00 Vastseliina töökoda;
kell 10.00 Kirikumäe;
kell 10.20 Kõo;
kell 10.40 Nopri farm;
kell 11.45 Siberi talu, Andri Peedu talu;
kell 12.30 Misso töökoda.

Reedel, 21. aprillil
kell 9.30 Nursi–Handimiku;
kell 10.30 Rõuge töökoda;
kell 11.30 Pärlijõe kauplus;
kell 11.50 Kellamäe;
kell 12.10 Listaku;
kell 12.30 Krabi töökoda;
kell 13.15 Pähni RMK, Timuski-Jakobi;
kell 14.00 Vana-Roosa–Viirapalu.

Esmaspäeval, 24. aprillil
kell 8.40 Sänna;
kell 9.00 Savilöövi;
kell 9.45 Rimmi;
kell 11.00 Antsla teejaoskond;
kell 11.30 Uue-Antsla töökoda;
kell 12.10 Kuldre rist;
kell 12.30 Neeve talu;
kell 13.10 Kirikuküla;
kell 14.00 Urvaste kooli parkla;

Teisipäeval, 25. aprillil
kell 8.20 Puiga töökoda;
kell 9.30 Haanja töökoda;
kell 10.30 Ihatsi;
kell 11.30 Villa;
kell 12.00 Ruusmäe töökoda;
kell 13.00 Palli–Savioru–Haki;
kell 14.00 Viitina töökoda.

Traktorite, liikurmasinate ja nende haagiste tehnoülevaatuse hinnakiri
1. Ratastraktor ja liikurmasinad T, LM 30 eurot;
2. Traktori haagis TH 20 eurot;
3.Ülevaataja kohalekutsumine 12 eurot;
4. Kilomeetritasu kohalekutsel 0.48 eurot/kilomeeter

Hinnad sisaldavad käibemaksu 20%

Traktorite info: tel 5648 4167

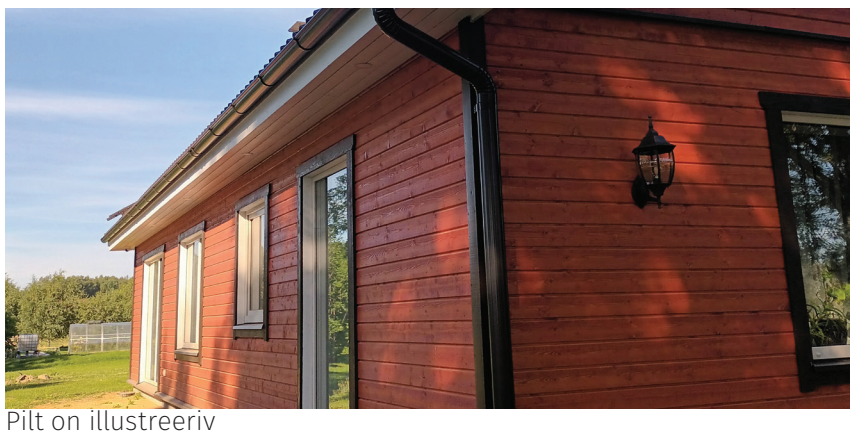
Lisainfo:
782 0520
kagutehno@gmail.ee

Teade seoses 27. Vastseliina maarahva laada korraldamisega

Sihtasutus Vastseliina Piiskopilinnus ja Maarahva laada toimkond paluvad kõiki valla kodanikke, asutusi ja ettevõtteid, kellel on ettepanekuid või pretensioone nende maa-alade kasutamise suhtes, kus on seni toimunud ja ka toimub sel aastal 16.–18. juunini 2023 Vastseliina maarahva laat, esitada need kirjalikult 20. aprilliks aadressil Vana-Vastseliina küla, 65254, Võrumaa või e-posti aadressil linnus@vastseliina.ee.

Riik ja Kagu-Eesti omavalitsused toetavad spetsialistide elutingimuste parandamist

Pilt on illustreeriv

Rahandusministeeriumi ja Kagu-Eesti kohalike omavalitsustega koostöös välja töötatud Kagu-Eesti spetsialisti eluasemete toetusmeetme taotlusvooru perioodiks on tänavu 1.–19. mai 2023.

Toetuse andmise eesmärk on parandada Võru vallas elavate ja Kagu-Eesti piirkonna ettevõtetes töötavate spetsialistide elamistingimusi, aidates seeläbi kaasa piirkonna majandusarenguks oluliste spetsialistide jäämisele ja tulemisele piirkonda. Programmist toetatakse spetsialistide eluaseme soetamist ja renoveerimist.

Sellel aastal on määrus muutunud ning taotlejate ringi on mõnevõrra ka laiendatud. Lisaks on Võru vallavolikogu määruses täpsustatud ametiala ja asutuse mõisteid, see tähendab, et edaspidi saavad toetust taotleda ka avaliku sektori teenistujad. Osalise koormusega töötavad inimesed saavad võimalusel toetust taotleda, kuid selle eeltingimuseks on, et töötada tuleb samal ametialal. Näiteks tugispetsialist töötab ühes asutuses tugispetsialistina 0,25 koormusega ja teises asutuses tugispetsialistina 0,75 koormusega.

Toetuse taotlejaks saab olla füüsiline isik, kes vastab järgmistele tingimustele:

• tal on kõrg- või kutsekeskharidus ja töökohale vastav erialane väljaõpe või töökogemus;

• tal on piirkonnas tegutseva ettevõtjaga dokumentaalselt tõendatav tähtajatu töö- või teenistussuhe, ta on piirkonnas tegutseva äriühingu juhatuse liige või piirkonnas tegutsev füüsilisest isikust ettevõtja;

• tema brutotöötasu või äriühingu juhatuse liikme tasu taotluse esitamise seisuga on suurem eelmise kalendriaasta maakonna keskmisest brutotöötasust;

• füüsilisest isikust ettevõtja taotlusele eelneva kalendriaasta sotsiaalmaksuga maksustatud tulu on suurem 12kordsest eelmise kalendriaasta maakonna keskmisest brutotöötasust;

• samal ametialal mitmes ettevõttes või asutuses osalise töökoormusega töötamisel (näiteks kutseõpetajad, üldhariduskoolide vanema astme õpetajad, alghariduse õpetajad, tugispetsialistid vm) brutotöötasud summeeritakse;

• tal ei ole võlgnevusi riigi ja kohaliku omavalitsuse ees;

• ta on eluruumi omanik, kaas- või ühisomanik või on sõlminud notariaalse müügi eellepingu eluruumi ostmiseks.

Statistikaameti andmetel oli 2022. aasta Võru maakonna keskmine brutotöötasu 1295 eurot.

Toetuse saamise korral peab eluruum olema vähemalt kolm aastat aruande kinnitamise kuupäevast arvates toetuse saaja omandis või kaas- või ühisomandis, toetuse saaja alaline elukoht ning toetuse saaja elukoht rahvastikuregistri andmetel.

Toetust saab ühe eluaseme kohta küsida programmist üks kord. Toetuse minimaalne suurus on 3000 eurot ja maksimaalne surus 8000 eurot ühe projekti kohta. Toetus moodustab kuni 67% projekti abikõlblikest kuludest. Omafinantseering peab moodustama vähemalt 33% projekti kogumaksumusest. 2023. aastal toetatakse spetsialistide eluasemete soetamist ja renoveerimist kokku 42 684 euroga.

Projekti tegevused peavad olema ellu viidud hiljemalt 31. augustiks 2024.

Taotlusvorm koos lisadega tuleb esitada paberkandjal allkirjastatuna Võru vallamajja aadressil Võrumõisa tee 4a, Võru või saata digitaalselt allkirjastatuna vald@voruvald.ee.

Imre Maidla
arendusspetsialist
imre.maidla@voruvald.ee
5911 8893

Rimi toetab tervisliku toitumise edendamist ka Võru vallas

Rimi Eesti katsetab tänavu esimest korda kaasava eelarve projekti, et edendada tervislikku toitumist ja jätkusuutlikku tarbimist. Ettevõte toetab kohalike kogukondade ideede elluviimist 30 000 euroga, mis läheb võrdselt jagamisele Võru ja Saaremaa valla ning Pärnu linna vahel. Ideid, kuidas tervislikku toitumist ja kestlikku tarbimist edendada, saab esitada 3. aprillist kuni 3. maini 2023.

Rimi vastutustundliku ettevõtluse juhi Katrin Batsi sõnul on kaasav eelarve suurepärane viis, kuidas kaasata kohalikku kogukonda tegelema oluliste teemadega. "Tahame toetada rohujuuretasandi ideid, mis muidu ei pruugi realiseeruda. Lisaks soovime, et just kohalikud inimesed teeksid lõpliku valiku, millise projekti toetamist nad soovivad. Usume, et nii saavad projektid algusest peale vajaliku tähelepanu, et õnnestuda," sõnas Bats. Erinevad uuringud kinnitavad, et kuni kolmandik Eesti lastest on ülekaalulised, mis on murettekitav. Seepärast suuname tähelepanu peamiselt tervislikule toitumisele. Väga ootame osalema lastega tegelevaid asutusi, mõistagi aga ka kõiki teisi, kellel on loomingulisi mõtteid, kuidas nügida võimalikult suurt hulka inimesi teadlikumalt toituma," selgitas Bats, lisades, et Rimi alustab kolmest maakonnast, kuid ei välistata järgnevatel aastatel projekti laiendamist üle-eestiliseks.

Oma idee saavad esitada kõik juriidilised isikud, sh mittetulundusühingud, õppeasutused, lasteaiad, noortekeskused jt. Idee eelarve võib olla 5000 või 10 000 eurot. Oma idee tuleb saata digiallkirjastatult aadressile vald@voruvald.ee. Kaasava eelarve statuut ja taotlusvorm on leitav Võru valla kodulehelt voruvald.ee/rimi-kaasav-eelarve.

Konkursile esitatud ideid hindab komisjon, kuhu kuuluvad nii omavalitsuste, valla kui ka Rimi esindajad ning toitumisnõustaja. Paremad ideed lähevad mai keskel rahvahääletusele. Lõpphääletusel Volis keskkonnas saavad osaleda kõik vähemalt 16-aastased inimesed. Hääletada saab kuni 5. juuni südaööni ja võitja(d) selguvad 6. juunil.

Merle Tsirk
arendusspetsialist
524 5631
merle.tsirk@voruvald.ee

Kas teadsid, et vanaduspensionil olevad inimesed saavad hügieenitoodete soetamisel riigi toetust tervelt 40–90 protsenti?

Soodustusega hügieenitoodete hulka kuuluvad hügieenisidemed, mähkmed, aluslinad, niisked salvrätid ning naha kaitse- ja hooldusvahendid. Lisaks vanaduspensionäridele saavad neile toodetele soodustust ka teised, kel on vastav arstitõend.

Võru Maksimarketi Südameapteegi proviisor Kertti Nagel kinnitas, et ka nende apteeki külastavad sageli hügieenitooteid vajavad inimesed või nende lähedased, kes ei tea kust ja kuidas neid soodustusega soetada. Ta lisas: „Vajalikku lisainfot saab kindlasti apteekritelt alati küsida ning aitame meeleldi, kuid alati ei pruugi apteeker märgata, et tegemist on soodustusõigust omava kliendiga. Seetõttu on oluline, et inimesed, kellel on soodustusele õigus ning ka nende lähedased oleksid sellest teadlikud ning ise ostu sooritades apteekrit sellest teavitaksid."

Vähemalt 64aastased vanaduspensionil olevad inimesed saavad hügieenitoodete soetamisel riigi toetust tervelt 40–90 protsenti. Ühes kuus on võimalik soetada näiteks:

- ükskõik millise imavusega 120 vöö- või püksmähet (k.a sidemed);
- 30 aluslina;
- kaks pestavat aluslina;
- ühe paki niiskeid salvrätte;
- soodustusega tooteid uriiniga kokku puutunud naha puhastamiseks ja uriinipidamatusega inimese naha kaitseks.

Vajalikke hügieenitooteid ei pea kusagilt kaugelt otsima, vaid neid saab ka oma koduapteegist. Foto: Südameapteek

Soodustusega hügieenitoodete ostmiseks ei ole vanaduspensionäril vaja mitte midagi muud kui isikut tõendavat dokumenti ning sellest ostu sooritades apteekrile teada anda, et soodustus vormistada. Mitte vanaduspensionäridel on lisaks isikut tõendavale dokumendile vaja ka abivahendi tõendit. Tõendi väljastab perearst, üldarst, arst-resident, eriarst, õde, tegevusterapeut, füsioterapeut, ämmaemand või logopeed. Kui toodet läheb isiku eest apteeki ostma keegi teine, peab tal kaasas olema oma isikut tõendav dokument ning inimese isikukood, kellele toode ostetakse.

Nagel julgustas apteegist alati ka vajadusel nõu ja abi küsima: „Hügieenitooted peavad olema inimesele lihtsasti kättesaadavad. Spetsiaalseid abivahendite müügile keskenduvaid poode on Eestis vaid üksikuid, Südameapteeke on üle Eesti 69, Võru maakonnas neist neli. Seega on tähtis, et inimesed teaksid, et nad ei pea vajalikke hügieenitooteid kusagilt kaugelt otsima minema, vaid saavad neid soodustusega osta ka oma koduapteegist. Apteekrid on alati abivalmid ja mõtlevad kaasa, kuidas oma külastaja muret parimal viisil lahendada. Kui inimene ise ei tea täpselt, millist toodet tal vaja on, annavad apteekrid heal meelel nõu ja aitavad õige toote leidmisega. Kui igas apteegis kogu tootevalikut kohal ei ole, saab apteeker sobivaima toote apteeki järgmiseks külastuseks tellida."

Enel Kolk
Osaühingu Pharma
Holding turundus- ja
kommunikatsioonijuht

Võru valla kultuuriasutused ja noortekeskused viidi ühtse juhtimise alla

Võru vallavalitsus korraldas ümber vallavalitsuse hallatavate kultuuri- ja noorsootööasutuste tegevuse nii, et valla rahvamajad, kultuurimaja ja noortekeskused viidi alates 1. aprillist ühtse juhtimise alla. Uus asutus kannab nime Võru valla kultuuri- ja noorsootöökeskus ning asub aadressil Võrumõisa tee 4a, Võru linn.

Võru valla kultuuri- ja noorsootöökeskust asus juhtima Maarika Rosenberg. Temaga saab edaspidi kontakteeruda telefonil 516 5751 või e-posti aadressil kultuurnoorkeskus@edu.voruvald.ee. Võru vallavalitsuses tegeleb kultuuri- ja noorsootööga edaspidi kultuuri- ja noorsootööspetsialist Sirle Muiste-Männik.

Meie suurematesse kultuuriasutustesse – Orava kultuurimajja ning Vastseliina ja Lasva rahvamajadesse jäävad tööle kultuurikorraldajad ja majaperenaised. Noortemajades töötavad noorsootöötajad. Puiga, Parksepa ja Pühajõe piirkonna kultuuriürituste ja ringide tegevuste koordineerimisega tegeleb uus juht Maarika Rosenberg. Kultuuriüritusi hakatakse korraldama koostöös piirkondade mittetulundusühingute ning külaseltsidega ja -vanematega.

Võru vallavalitsuse hallatavate kultuuri- ja noorsootööasutuste töö tegevuste ümberkorraldamisel ühtegi maja ei suletud. Kõikidele endistele töötajatele pakuti uues asutuses võimalust oma tööd jätkata uutel tingimustel. Ümberkorralduste teemat on eelnevalt põhjalikult arutatud kõigi valla kultuuri- ja noorsootöötajatega ning nende arvamustega on arvestatud uue asutuse ja ametijuhendite koostamisel.

Miks me seda tegime?

Võru valla kultuuri- ja noorsootööasutuste ühtse juhtimise alla viimise eesmärgiks on tegutseda ühiselt seatud arengusuundade ja dokumentatsiooni alusel ühtse meeskonnana, hoida olulisi traditsioone, olles valmis uuteks algatusteks ja väljakutseteks ning jaotada paindlikumalt ressursse. Muudatus toetab valdkonna inimeste omavahelist suhtlemist igapäevatöö planeerimisel ja korraldamisel, aitab seada ühiseid valla arengut toetavaid eesmärke ning seatud eesmärkide saavutamist ühistegevuste ja konstruktiivse koostööna. Ühtse asutusena on võimalik parendada kultuurikorralduse ja noorsootöö toimimist Võru vallas. Selle tulemusel paraneb eelkõige vallaelanike kultuurialane teenindamine ja kultuuriteenuste kvaliteet ning noortele parima noorsootöö teenuse pakkumine.

Kultuuri- ja noorsootöövaldkonnas töö ümberkorraldamine, st ühtse juhtimise alla viimine võimaldas meil üle vaadata tööülesanded, korrastada ametijuhendid, tõsta töötasusid ning seeläbi ka töötjate motivatsiooni ja ametikohtade atraktiivsust tööturul. Meeskonna hoidmiseks on oluline töötajate palgatingimuste muutmine ning töötajate põhipuhkuse pikendamine 28-lt 35-le kalendripäevale.

Mida hakkame tegema, et kultuur jõuaks iga inimeseni?

Edaspidi on kavas teha järjepidevat kultuuri- ja noorsootööalast koostööd kolmanda sektoriga. Soovime kogukondi kaasata, et kultuur jõuaks valla igasse tallu ja noorsootöövaldkond keskenduks igale noorele tegevuste leidmiseks. Selleks proovime rohkem teha turundustegevusi ja välja töötada arengustrateegiaid. Üsna pea plaanime teha ka kultuuri rahulolu uuringu elanike seas, et teenust veelgi parandada. Loodame, et ühisest koostööst sünnivad uued brändiüritused, mis oleks seotud nii piirkonna eripäraga, kuid toimiksid ka ülevallaliselt.

Kuna juba pikemat aega on täitmata noorsootöötajate kohad Kääpal, Vastseliinas ja Parksepas, oleme välja kuulutanud konkurssi vabadele töökohtadele. Kandideerida saab 21. aprillini. Lisainfot kandideerimise kohta leiab Võru valla kodulehelt voruvald.ee/toopakkumised.

Piret Otsatalu
abivallavanem

Erasmus+ õpirände projekt annab võimaluse minna koolitusele, väärtuseks on seiklus ja reis Euroopas

Parksepa keskkooli õpetajad Heidi Kukk ja Tiina Asi osalesid 13.–17. märtsini Erasmus+ õpirände projekti „21. sajandi oskused“ raames kursusel „Creative Thinking and Innovation“. Projekti rahastab Euroopa Liit.

Koolitus toimus Hispaania lõunaosas asuvas suvituslinnas Marbellas. Hooaeg ei olnud küll alanud, aga ilm oli suvituslinna vääriline ning Vahemere vesi kangemale eestlasele juba ujumiskõlbulik.

Kursuse eesmärk oli õpetaja kui juhi enesearen oma töös. Viie koolituspäeva jooksul kasutati erinevaid loomingulisi rühmatöö võtteid ja toimus arengutreening. Selgus, et napi inglise keele oskusega Türgi kolleegidega on võimalik koostööd teha. Suhelda saab kasvõi jooniste kaudu ning Google Translate'i kasutades. Koolituse korraldaja Hispaanias oli EuroKey Community, kes lisaks koolitusele korraldas ka huviväärsuste külastusi. Nii oligi igast päevast pool planeeritud koolitusele ning teine muude tegevuste jaoks. Osalejad jäid mõlemaga väga rahule.

Koolitusel osalejad Eestist ja Türgist koos koolituse läbiviijaga Ana Cantlega. Foto: Erakogu

Heidi Kukk ja Tiina Asi
Parksepa keskkooli õpetajad

Puiga põhikoolis on palju ettevõtlikke noori

Pakkusin õpetajana meie kooli noortele välja võimaluse selle õppeaasta jooksul teha erinevaid tegevusi ja üritusi, mis arendaks neis rohkem ettevõtlikkust ja ajaplaneerimist, et nad saaksid juba omandatud teadmisi ning oskusi praktiseerida. Tore on tõdeda, et ettevõtlikke noori, kes hea meelega osaleks koolivälistes tegevustes või nende planeerimises, on Puiga koolis palju.

Osalemine Võru linna jõululaadal

Spontaansest ideest inspireerituna otsustas väike grupp Puiga kooli õpilasi osa võtta Võru linna jõululaadast. Nendele noortele oli see esmakordne kogemus, kuid suur oli soov oma käsitöö ja küpsetistega müügitööd harjutama minna. Otsus tehtud, pandi paika plaan laadaks valmistumiseks. 3. detsembril, kui kraadiklaas näitas 15 miinuskraadi, kogunesime Võru linna keskväljakule, et valmis sättida oma müügikoht. Õpilased olid tublid ning vahetustega müügitööd tehes leiti ka võimalusi, kuidas sooja kontides hoida.

Puiga kooli noortelt oli jõululaadal võimalik osta erinevaid ehteid, küpsetisi ja puidust tehtud käsitööd. Suurematekss müügiartikliteks olid vanakooli vahvlid ning puidust võtmehoidjad. Kuigi päev oli pikk ja külm, oli see kogemuste mõttes õpilaste jaoks karastav ja meeldejääv.

Puiga põhikooli ettevõtlikud noored Võru linna jõululaadal. Foto: Erakogu

Sõbrapäeva fotonurk

Sõbrapäeva eel otsustasime Puiga kooli noortega valmistada fotonurga, kus kaasõpilased saaksid end koos sõpradega piltidele jäädvustada. Mõeldud – tehtud! 14. veebruaril saidki Puiga koolipere liikmed end erinevate aksessuaaride ja peakatetega ehtida ning oma parimate sõpradega pildistada lasta.

Meeleolu oli ülev ning nalja ja naeru pakkus antud üritus nii korraldajatele kui ka osavõtjatele. Lisaks pakkusid ettevõtlikud noored võimalust tehtud pilte ka paberkandjal fotodele tellida.

Jätkame õppeaasta lõpuni

Õpilased nõustuvad, et praktiliste tegevuste käigus saadud kogemused on hindamatud. Võib ju arvutada paberil kulusid ja tulusid, kuid kui seda teha päriselt päris rahaga, tekib hoopis teine tunnetus – toimub õppimine läbi kogemuse. Ettevõtlikele noortele toimub veel ka mõttetalgute laager, et edaspidisteks tegevusteks ideid koguda. Motiveeritud ja aktiivsed õpilased jätkavad erinevate tegevustega kindlasti õppeaasta lõpuni.

Annika Laane
Puiga põhikooli õpetaja ja ettevõtlike noorte juhendaja

Kääpa põhikooli õpilased ja töötajad olid koolivaheajal õpirändel

Kääpa põhikooli kuus õpilast ja kaks õpetajat käisid märtsi koolivaheajal õpirändel Saksamaa Paderborni Friedrich-Spee-Gesamtschules.

Meie õpilasvahetus algas juba 2000. aastal. See oli tookordse õppimisvõimaluste ja karjääriteemalise Comenius projekti tegevus ja jäi traditsioonina kestma. Vahele on jäänud vaid üks koroona-aasta. Nii eelmisel kui ka sel aastal on meie õpiränded olnud osa programmist Erasmus+, kes ka õpirännet rahastab.

Õpilased õpirändel

Tutvustame õpirände võimalust oma õpilastele juba 6.–7. klassis ja õpirändel käinud õpilased jagavad oma muljeid kaasõpilastele. Kuna valdavalt on tagasiside väga hea, siis mõned õpilased näitavad juba varakult oma huvi osaleda. Meil on välja töötatud õpilaste õpirändele minemise kord ja kriteeriumid. Näiteks peavad õpirändel osaleval õpilasel olema positiivsed trimestrihinded ja vähemalt hea käitumine, ta peab osalema kooli tegevustes aktiivselt ning õpilase perel peab olema suutlikkus majutada. Oluline on ka õpilase käitumis- ja inglise keele oskus.

Partnerkooli külastuseks oleme saanud kasutada Euroopa Liidu projektiraha, aga ka toetust kooli eelarvest. Kuna elame lennujaamadest kaugel, siis on reis lennujaama tavaliselt rahastatud omaosalusena. Oleme alati otsinud odavamaid reisimisvõimalusi, et rohkem õpilasi õpirändesse kaasata.

Sel korral olid meie õpilased tööpraktikal Paderborni ettevõtetes: Kaks noormeest olid metalli- ja masinatööstuses, kaks tüdrukut oli lasteaedades ning teised kaks tüdrukut loomade varjupaigas. Selline tööpraktika on Saksamaa põhikoolides tavaline, meil mitte. Meie õpilased tõid välja, et peredes elamine oli huvitav ja väga sõbralik. Tööpraktika kogemused olid erinevad. Masinatehases olnud poisid said töökogemuse suures tehases ning nädala jooksul juhendi järgi valmistada rongi. Lasteaias tööl olnud tüdrukud rääkisid, et nad said lastega mängida ja suhelda vaid kehakeeles. Loomade varjupaigas tööl olnud tüdrukutel tuli loomade ruume koristada ja neid sööta. Pärast tööpäeva oli meie õpilastel võimalik ka veidi kooliga tutvuda ning peredega aega veeta. Kõigil oli hea võimalus lihvida oma inglise keele oskust. Õpilaste jaoks muutis reisi meeldejäävaks lendamine ja uues olukorras kohanemine.

Ka õpetajad käisid õppimas

Sel õppeaastal olid õppe- ja arendusjuht ning inglise keele õpetaja omandamas partnerkooli õpetamis- ja koolikorralduslikke kogemusi. Külastati tunde, vahetati kogemusi saksa kolleegidega ning suheldi õpilastega. Erilist tähelepanu pöörasime, kuidas on korraldatud hariduslike erivajadustega õpilaste õppetöö ning kuidas toimub õpe. 1800 õpilasega partnerkoolis märkasime, et koolimaja oli küllaltki vaikne ning koolipere omavaheline suhtlus sõbralik. Koolis töötab palju noori ja meesõpetajaid. Panime tähele mitmeid erinevusi, mida meie koolis veel ei ole, aga on kasutusele võetavad. Näiteks esimesed kaks tundi oli sealses Saksamaa koolis ilma vahetunnita ning toimub sujuv üleminek ühest tunnist teise. Õpilastel on tunnis vähem piiranguid, kuid samas on nad tunnis aktiivsed. Õpilased teevad palju iseseisvat tööd õpetaja juhendamisel. Lisaks sellele õpetasid õpilased üksteist ja lahendasid ülesandeid rühmades. 7. klassist alates on lisaks kohustuslikele õppeainetele praktilised ja huvidele vastavad valikained. Õppekäigud toimuvad kaks korda õppeaastas projektinädalatel. Õpilased viibivad palju õues, koolimajas on loodud mitmeid koostöökohti. Kooli eripedagoog tegeleb eri tüüpi erivajadustega õppuritega, kellel on näiteks keskendumis- ja lugemisraskused, tajuprobleemid ning arvutamis- ja loogikaraskused. Eripedagoogil on loodud õpilaste arendamiseks ülesannete kogu ja nende arengu jälgimise süsteem.

Järgmine õpilasvahetus toimub juba mai alguses Horvaatiasse.

Ene Veberson ja Aiki Jõgeva
Kääpa põhikooli õpetajad

Killukesi Paderborni õpirändest. Fotod: Erakogu

Parksepa keskkooli õpilased rändasid Baskimaal

Parksepa keskkooli kümnel gümnaasiumiõpilasel avanes võimalus veeta nädal Baskimaal ning osaleda Iruni kooli tundides. Tegemist oli Erasmus+ programmiga „21. sajandi oskuste edendamine Parksepa keskkoolis“. Õpilasi saatis kolm õpetajat.

Reis algas 12. märtsil Võru bussijaamast. Pärast ümberistumisega lennureisi jõudsime 13. märtsi varahommikul San Sebastiani, kus asus meie hotell. Juba kella üheteistkümneks pidime jõudma pooletunnise rongisõidu kaugusel asuvasse Iruni kooli. Esmalt tegid õpilased meile ringkäigu, nägime erinevaid klasse ja saime esmase ülevaate Baskimaa koolisüsteemist. Osalesime ka labori- ja hispaania keele tunnis.

Teine päev algas varakult ja vihmasajuga. See aga meid ei heidutanud ning suundusime Iruni linnatuurile, kus kohalikud õpilased ja õpetaja näitasid meile olulisemaid vaatamisväärsusi. Päev jätkus hoogsalt kehalise kasvatuse tunniga, mis alguses näis raske ja hirmutav, kujunes väga lõbusaks ning kindlasti kõige meeldejäävamaks. Lisasime baskide võistlushimule ka eestlaste oma ja näitasime neile kui tasemel on Parksepa keskkooli sport. Õhtu eel matkasime Pasaia linna merekallastel ja nautisime hingematvat vaadet.

Kolmas päev osutus väga tegusaks. Osalesime kunsti tunnis, kus saime ise savist potte valmistada. Sellele järgnes inglise keele tund, kus kandsime ette oma esitlused Eestist ja meie koolist. Tunni lõpus toimus baski õpilastega arutelu 21. sajandi oskuste üle. Võrdlesime Eesti ja Baskimaa koolisüsteemi ning jõudsime mitmete huvitavate järeldusteni. Edasised labori- ja baski keele tunnid möödusid kui linnutiivul ning enne kui arugi saime, oli aeg meile armsaks saanud Iruni kooliga hüvasti jätta.

Pärastlõunal viisid õpilased meid muinasjutulisse kalurilinna Hondarribiasse. Sealne arhitektuur ja loodus jätsid meile väga sügava mulje. Õhtul toimus meil hotellis arutelu, kus vestlesime veel 21. sajandi õpioskuste üle ja tõime välja punktid, milleni olime eelnevalt inglise keele tunnis jõudnud.

Neljas päev oli sisustatud San Sebastiani ekskursiooniga. Nägime imeilusaid ja võimsaid kirikuid, katedraale ning olulisemaid monumente. Jalutasime rannas, kus julgemad õpilased ka hiljem supluse ette võtsid. Viimaks külastasime linnas asuvat akvaariumi, kus nägime huvitavaid mereloomi ja haide toitmist. Hilisõhtul toimus ühine õhtusöök baski, eesti ning ka tšehhi õpilastega. Toidu valmistasid kohalikud õpilased ning see maitses suurepäraselt.

Suurem osa meie reisi viiendast päevast möödus kaunis Bilbao linnas. Külastasime Guggenheimi muuseumit. Seal nägime mitmeid näitusi ja kuulsaid kunstiteoseid. Enim jäid meelde muuseumi ees olev lilledest skulptuur “Kutsikas” ja peeglitega ruum, milles olevad tulekesed tekitasid väga huvitava efekti. Pärast seda jalutasime linnas ringi ja einestasime maagilises vanalinnas.

Parksepa keskkooli õpilased Iruni kooli ees. Foto: Erakogu

Viimasel päeval seadsime sammud kodu poole. Eesti kargesse varakevadesse jõudsime tagasi pühapäeva, 19. märtsi hommikul. Kogu reis oli imeline, õpetlik, huvitav ning laiendas tohutult silmaringi. Reisipäevi täitsid päikesepaiste, meeldivad ning lahked kohalikud inimesed, kirjeldamatult maitsev toit ja unustamatud ettevõtmised.

Õpiränne sai teoks tänu Euroopa Liidu rahastusele.

Karolin Niido
Parksepa keskkooli 10.a klassi õpilane, õpirände osaleja

Erasmus+
Rikastab elu, avardab silmaringi.

Vastseliina gümnaasiumis korraldati noorte omaalgatuse projekti toel ilupäeva

Ilupäeval osalejad koos korraldaja Mariliis Tuvikesega. Foto: Kertu Torn

Märtsi alguses toimus Vastseliina gümnaasiumis 6.–8. klasside tüdrukutele ilupäev “Kevadeks lille”. Lisaks Vastseliina gümnaasiumi õpilastele osalesid ka Värska gümnaasiumi ja Meremäe kooli õpilased. Kokku võttis projektist osa 70 inimest.

8. klassis on kohustuslik teha loovtöö ning selle raames korraldasingi loovtöö praktilise osana iluteemalise õppepäeva. Olen juba kolmandat aastat õpilasesinduse liige ning mulle meeldib erinevaid üritusi korraldada ja neid läbi viia. Ilupäeva idee sai alguse minu isiklikust huvist ilumaailma vastu. See projekt on noorte jaoks vajalik, et nad oleksid teadlikud enda eest hoolitsemise vajalikkusest ning erinevatest vahenditest ja võimalustest, kuidas seda õigesti teha.

Ilupäeva alustasid hommikuvõimlemisega võimlemisklubi Janika Võru iluvõimlejad. Samuti said tüdrukud tutvuda iluvõimlejate treeninguga, võimlemisvahenditega ning nautida võimlemiskavasid. Gerli Migul Gerli heaolutoast jätkas päeva oma näo ja naha eest hoolitsemise teemadel ning tüdrukud tegid nahatüübi määramise testi. Meigikunstnik Keveli Helistvee rääkis meikimisest ja selleks sobilikest vahenditest ning tegi ka esitlusmeigi modelli peal. Juuksur Jana Nassar Vana Maja Salongist andis ülevaate juuste korralikust pesemisest, nende eest hoolitsemisest ning värvimise plussidest ja miinustest. Juuksur Kristi Kodas Kristi ilusalongist viis läbi töötoa, kus noored õppisid patse punuma. Päev lõppes ühise Quizizze teadmiste kontrolli mänguga, kus küsiti küsimusi päeva jooksul kuuldu kohta.

Erinevate ürituste korraldamisel peab olema valmis ka ootamatusteks. Nii juhtus ka ilupäeval, et küünetehnik Kaisa Kahre haigestus ega saanudki sellel päeval külalistunde andma tulla. Selle asemel viis ta oma tunni läbi 24. märtsil. Siis tutvustas ta noortele, kuidas oma küünte eest hoolitseda ja mida küünte värvimisel silmas pidada.

Ilupäev pani noored enda peale mõtlema ning andis neile uusi teadmisi, kuidas ennast kevadeks lille lüüa. Projekti tegevusi toetas Võru vald noorte omaalgatuse toetuse kaudu.

Mariliis Tuvike
Vastseliina gümnaasiumi 8. klassi õpilane

Orava kooli tegemised urbõkuul

Et õppimine paremini sujuks, on oluline piisav ja eakohane uni. Esimesel koolinädalal, pärast lumist koolivaheaega, toimus kogu kooliperele uneloeng. Kooliõde Eve Rammul rääkis une tähtsusest noorte organismi arenemises.

Märtsis toimuva emakeelepäeva tähistamise aktuse valmistasid ette õpetajad Katrin Kadastik ja Heli Lumi. 7.–8. klassi õpilased rääkisid eesti keele arengust läbi ajaloo. Nooremad õpilased kandsid ette emakeelseid luuletusi. Eesti keele tundides mängiti sõnaseletamise mängu.

Matemaatikahuvilised said märtsis mõõtu võtta üleriigiliselt. 1.–9. klasside tublimad nuputajad lõid kaasa matemaatikavõistlusel “Känguru”. Õpetaja Piret Pärn vahendas seda võistlust juba 14 korda. Algklasside õpilased on osalenud õpetaja Kadri Kiviti eestvedamisel aktiivselt Nutispordi võistlusel. Nutisport on eestikeelne veebiplatvorm, kust leiab põnevat harjutusvara ja õppematerjali 1.–9. klasside õpilastele. Nutispordi eesmärgiks on matemaatika omandamise lihtsustamine ja populariseerimine. Igal aastal toimuvad klasside arvestuses nii piirkondlikud kui ka vabariiklikud võistlused. Teise klassi õpilane Rico Salmus saavutas vabariigis 1138 osaleja seas 100. koha, kolmanda klassi õpilane Aleks Sander Vaarik oli 1150 osaleja seas 285. Maakondlikul matemaatikaolümpiaadil osales neljandast klassist Karl Asu ja saavutas 52 osaleja seas 6.–8. koha.

Känguru võistlusel osalenud õpilased. Foto: Piret Pärn

Mõned lõpuklassi õpilased osalesid märtsis Võru gümnaasiumi õpilasvarjutamise nädalal. Saadi ettekujutus gümnaasiumi õppetöö korraldusest ning seati vaim valmis peagi algavateks sisseastumiskatseteks.

Ene Säinast
Orava kooli õpetaja

Lasva meeskoor kogub esinemistega populaarsust

Lasva rahvamaja kollektiivil, Lasva meeskooril oli möödunud veebruari- ja märtsikuus palju tegemisi ja esinemisi.

Veebruarikuus esinesime kolmel üritustel, mis olid pühendatud Eesti Vabariigi 105. sünnipäevale. 18. veebruaril käisime Lasva meeskooriga Ida-Virumaal Tudulinna kogukonnamajas. Esitasime seal 14 laulu ja vahepalana oli näitetrupi humoorikas lühilugu. Saime väga sooja ja sõbraliku vastuvõtu osaliseks ning juba oodatakse meie kollektiivilt uut külastust. Kuna sõidumaa Tudulinna ja tagasi oli piisavalt pikk, kokku üle 350 kilomeetri, siis saime sellele leevendust tänu Võru valla bussile ja bussijuhile. Täname!

23. veebruaril oli Lasva meeskooril võimalus esineda Pühajõe piirkonnas toimunud üritusel „Peoõhtu tagahoovis“. Osula koolimajas aset leidnud peoõhtu avasime Eesti Vabariigi hümni „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ ühise laulmisega ning pärast tervituskõnesid esitasime oma repertuaarist kaheksa tuntud laulu. Soovijatel oli ka võimalus jääda edasi peoõhtule, mis oli inspireeritud 30ndate aastate stiilist. Suur tänu võõrustajatele!

24. veebruaril osales Lasva meeskoor juba traditsiooniliselt Lasva rahvamajas Eesti Vabariigi 105. aastapäeva kontserdil.

12. märtsil esines Lasva meeskoor Põlvamaal Krootuse külakeskuses. Naistepäevale pühendatud kontserdile kutsus meid esinema Krootuse külakeskuse juhataja Andres Määr, kes ka ise kontserdil Laheda Annina kaasa lõi. Oli ääretult tore ja lõbus kontsert, esitasime 14 laulu ning ühe lõbusa näitetrupi vahepala. Kontserdi naelaks sai aga Carl Maria Friedrich Ernst von Weber ooperist „Nõidkütt“ ooperlik laul „Jahimeeste koor“, mida esmakordselt dirigeeris Laheda Anni isiklikult. Klaveril saatis meid koori dirigent Jane Reiljan. Meie kollektiivil oli samuti võimalus õnnitleda Krootuse külakeskuse juhatajat Andres Määri tema 50. juubeli puhul ning anda talle ka üle Lasva meeskoori tänukiri senise hea koostöö eest.

Toomas Pindis
Lasva meeskoori president

Lasva meeskoor esines Eesti Vabriigi 105. aastapäevale pühendatud kontserdil Ida-Virumaal Tudulinnas. Foto: Erakogu

Sõmerpalu noortekeskuses toimus Võru valla noorte *playback show*

Märtsi keskel toimus Sõmerpalu noortekeskuses esimene avalik *playback show*, kus lisaks Võru valla noortele osalesid ka Antsla ja Kuldre noored. Sündmus sai teoks tänu Võru valla noorte omaalgatuse toetuseks esitatud projektile.

Playback show korraldamise idee tekkis meil sellest, et korraldasime sõbrannadega möödunud aastal noortekeskuses toimunud ööbimise raames sarnase ürituse, kuid see oli pigem omavaheline nalja viskamine. Lootsime, et pikema planeerimise ajaga ja projektist saadud vahenditega saame uhkema avaliku ürituse korraldada. Kogu planeerimine ja korraldamine oli muidugi raskem, kui esmalt arvata oskasime.

Ürituse toimumise päeval läksime kõik kohe peale kooli noortekeskusesse ja sättisime seal veel viimased asjad valmis. Üritus algas kell 18.00, kuid inimesed kogunesid juba varem. Üsna järsku oli saal rahvast täis ja valitses paras segadus, mis õnneks lõpuks vaibus. Vahepeal oli tunne, et me ei saa hakkama, sest korraga oli nii palju teha. Kellelgi oli kogu aeg midagi vaja ning nooremaid vaatajaid ja osalejaid tuli kontrolli all hoida. Nagu ikka, ei saa kõik alati minna veatult ja nii tuli ka meil tehnilisi viperusi ette, kuid saime need kenasti lahendatud.

Meie suureks üllatuseks oli esinejaid kokku lausa 12 gruppi, kes said oma esinemisjärjekorra ise loosiga tõmmata. Juhatasime õhtu sisse, tutvustasime žüriid ning tegime iga grupi loo ja esitajate kohta enne nende lavale astumist lühitutvustuse. Esinejatele oli välja pandud viis auhinnalist kohta.

Esikoha pälvisid Kose ja Puiga poisid, kelle esinejanimeks oli 5 PEAD. Foto: Erakogu

Publikulemmiku auhinna sai võistkond Vahukommid Rihanna laulu “Superbowl” jäljendamise eest. Lisaks said nad veel oma suurepärase esituse eest teise koha. Žürii lemmikuks said esinejad nimega Boywhituke looga “Rockstar”. Kolmanda koha saavutasid Kuldre noored nimega Tiiu & The Boys loo “Nukuke” eest. Esikoha pälvisid Kose ja Puiga poisid, kelle esinejanimeks oli 5 PEAD ja jäljendatavaks looks oli “Rap Allstars”. Tänutäheks osalemise eest said kõik esinevad grupid kommikotid.

Tore oli näha, et publik elas esinejatele tohutult kaasa ja aplaus oli võimas. Kõik esinejad olid supertublid ja oli näha, et on korralikult vaeva nähtud. Keegi ei osanud oodata, et nii palju inimesi kohale tuleb. Pealtvaatajaid ja esinejaid oli visuaalsel vaatlusel kokku umbes saja kanti. Meie kõigi sõbrad ja klassikaaslased tulid appi, kes helipulti, kes üritust pildistama ning üks klassivend oli isegi žüriiliige ning tuldi ka niisama toeks. *Playback show* ajal ja peale seda saime palju positiivset tagasisidet ja kiidusõnu nii kohale tulnud pealtvaatajatelt kui ka osalejatelt. Nii mõnedki esinejatest ütlesid, et sooviksid järgmisel aastal ka kindlasti osaleda. Kui lõpuks öösel koju jõudsime, olid jalad valusad ja läksime suurest väsimusest kohe magama, kuid enesetunne oli väga hea. Oleme iseenda üle väga uhked ja õppisime sellest ettevõtmisest palju, eelkõige planeerimisoskust ja meeskonnatööd. Saime suurepärase kogemuse nii projekti kirjutamisel kui ka ürituse korraldamisel.

Täname Sõmerpalu noortekeskuse nimel meie toetajaid, kes siis suuremal või vähemal määral meid abistasid. Suur tänu Võru vallavalitsusele, Sirle Taalfeldile, Kaabsoo küünlakojale ja Parksepa noortemajale. Suur kummardus kõikidele lapsevanematele, kes kaasa elama tulid ja veel suurem kummardus teile, kes te osalesite. Kohtume juba uuel aastal!

Anete Kuuskla
Sõmerpalu noortekeskuse noor

VÕRUMAA VAEGKUULJATE ÜHING TEATAB

20. aprillil ja 18. mail kell 10.00 toimub Võru pensionäride päevakeskuse ruumides (aadressil Lembitu 2, Võru) kuulmisalane teabepäev. Kuulmisest räägib audioloog Sandra Vill.

17.–30. aprillini 2023 on Vastseliina postkontor töötaja puhkuse tõttu suletud. Pakkide saatmiseks või saamiseks soovitame kasutada lähimat pakiautomaati. Võimalus on tellida kirjakandja endale koju või tööle. Seda saab teha telefonilt 664 3330.

Võru valda tuleb oma loomaaed

Sarve talu tegevus sai alguse soovist võtta perre koduloomadeks alpakad, kes oleks ühtlasi ka teraapialoomadeks. Kulus kolm-neli aastat, kui leiti Kolepi külas alpakade kasvatamiseks sobiv koht ja nii sündiski Sarve talu koduloomapark.

Praeguseks elab talus ligi 200 looma ja lindu. Lisaks tavalistele koduloomadele elavad Sarve talus ka mõned eksootilisemad koduloomad. Sarve talu esimesed asukad olid imenunnud alpakad. Hiljem lisandusid ka laamad. Talus saab näha tavalise eesti krantskitse kõrval vahvaid kameruni kääbuskitsi ning Eestis väga haruldasi angoorakitsi. Samuti on olemas ka eesel. Koduloomapargis on kolme eri tõugu lambaid, kelle seas on maailma suurimad Valais Blacknose'id kui ka väiksemaid kääbuslambaid, kes on haruldased kogu maailmas. Lindudest on Sarve talu auks ja uhkuseks neli paabulindu, kes jalutavad pargis vabalt ringi. Värskeimad asukad on nandud ning suvel on tulemas ka jaanalinnud. Kõige rohkem on talus alpakasid ja laamasid. Algsest loomapargi ideest on kasvanud välja loodusharidust ning vastutustundlikku loomapidamist õpetav ja propageeriv ettevõte.

Loomapargi suuruseks on neli hektarit, mis on peaaegu pool kinnistust ning laienemisvõimalust on poole võrra veel. Sarve talu peamiseks eesmärgiks on pakkuda loomadele võimalikult head elu, sh suurt territooriumit liikumiseks.

Sarve talu omanikud Margus Metsalu ja Janika Naaber. Foto: Birgit Pettai

Ettevõtte nimi: Sarve Heaolutalu OÜ

Asukoht: Kolepi küla

Asutatud: 01.03.2019

Omanikud: Janika Naaber ja Margus Metsalu

Töötajate arv: 1 (seisuga 31.12.2022)

Teenused

Sarve talus saab käia nii perega kui ka gruppidena. Kui kasutada giiditeenust, siis saab aias loomadega lähemalt tutvuda ja neid paitada. Seejuures räägitakse loomadest ja nende pidamisest. Talu peamise sissetuleku annavad kooligrupid, keda pererahva sõnul võiks rohkem käia. Loomadega oodatakse tutvuma väga just oma maakonna ja valla haridusasutusi. Ka koroona ja Ukraina sõda on külastajate arvule väga suurt mõju avaldanud, sest inimesed on pererahva sõnul selle tõttu vähendanud kulutusi meelelahutusele. Suvel on Sarve talus aktiivsem periood.

Talu on mitmete loomakaitseorganisatsioonide koostööpartner, pakkudes loomadele hoiukodu. Näiteks hetkel on pererahva hoole all murtud tiivaga tooneturg. Samuti pakutakse kassidele turvakoduteenust. Perenaine ei suuda kunagi öelda "ei" kassidele, keda näiteks ootab ees eutaneerimine. Kogu taluelu käib loomade järgi. Talu peremees ja perenaine on end täielikult pühendanud talule. Isegi kogupere ettevõtmisi on praktiliselt võimatu planeerida, sest keegi peab kogu aeg koju jääma, et loomade eest hoolitseda. Ainuüksi toas on 30 looma, kellest enamik on kassid. Talus on abis ka üks osalise tööajaga töötaja, keda otsiti mitmeid aastaid. Pererahva sõnul pole seni keegi tahtnud tallu tööle tulla.

Tulevikuplaanid

Ettevõte on värskelt saanud endale loomaaia tegevusloa. See tähendab, et tallu võib lisaks koduloomadele võtta ka metsloomi, näiteks kiskjaid. See idee tekkis peremehe sõnul sellest, et osteti ära teise talu loomad, sest omanik ei suutnud neid enam pidada. Nende loomade pidamiseks on tarvis aga loomaaia tegevusluba. Õigepea liituvad koduloomapargiga rebased, tuhkrud, oravad, pesu- ja ninakarud. Samuti on tallu tulemas põhjapõdrad. Parasjagu on käimas rebaste puuride ehitamine. Ametlik loomaaia avanemine saab toimuma suvel.

Kaslasi, sh lõvi esialgu peremehe sõnul plaanis võtta ei ole, sest neid on keeruline toita. Näiteks Aafrika kaslane, serval sööb päevas kaks kilogrammi hiiri. Kogused ja nende hinnad on väga suured. Sarve talu loomade toidu moodustavad suurel hulgal juur- ja puuviljad. Sellega seoses on talu otsimas ka endale kindlat koostööpartnerit, kes varustaks talu juur- ja puuviljadega aastaringselt – põhiliselt õuna, peedi, kapsa, porgandi ja kõrvitsaga. Koostööpartner võiks eelistatult olla Võrumaalt.

Sarve talu pererahva tulevikuplaaniks on koolituskeskuse rajamine. Peamiselt soovitakse koolitada lapsi ja täiskasvanuid, et õpetada loomade pidamist. Talu peremees ütles, et inimesed võtavad küll loomi, kuid neid ei osata õigesti kasvatada. Koolituskeskuse rajamise eesmärgi täitmiseks oleks talul tarvis aga investeeringutoetust, kuna omavahenditega seda teha ei suudeta.

Alpakade ja lammaste villast oleks samuti tarvis midagi edasi arendada. Alpakade villa on pererahvas küll ise viltinud, kuid kuna muid töid on nii palju, siis selleks pole lihtsalt aega. Kogu vill on aastate kaupa ladustatud ning ootab head ideed, mida sellega edasi teha. Alpakade vill, muide, ei korja koisid, seda pole tarvis pesta ning see ei lõhna halvasti.

Lisaks on Sarve heaolutalu pererahval lähiajal plaanis rajada varjualune, kus suvel saaks kehvema ilmaga olla, kui talus laste sünnipäevi või laagreid peetakse. Samuti soovitakse tulevikus rohkem vastu võtte gruppe ja korraldada koolitusi.

Sarve talu tegemistel saab silma peal hoida Sarve talu Facebooki ja Intragrami lehel ning isegi TikTokis.

Sel aastal tutvustame igas Võru Valla Teataja numbris ühte valla edukat ettevõtet. Kui teil on ettepanekuid, milliste ettevõtete lugusid võiks kajastada järgmistes valla ajalehe numbrites, palume kirjutada e-posti aadressile merle.tsirk@voruvald.ee.

Merle Tsirk
arendusspetsialist

Võru vald on koostamas ettevõtjate meililisti. Listiga liitujatele edastame ettevõtlusega seotud infot (sh toetused, koolitused). Kui soovid liituda Võru valla ettevõtjate meililistiga, siis palun täida lühike küsimustik järgmisel aadressil https://forms.office.com/e/9eLfNSAS3p

Vastseliinas kohtusid pärimuse hoidjad ja kandjad

Baltica pärimuspeo eelpidu jõudis 19. märtsil Võrumaale, Vastseliina rahvamajas kohtusid omavahel nii Võru- kui ka Põlvamaa kollektiivid ja inimesed, meie pärimuse hoidjad ning edasiviijad. Selle peoga möödus ühtlasi 35 aastat Võrumaa esimese folklooripäeva toimumisest.

Baltica on Eesti, Läti ja Leedu ühine suurim pärimuspidu, mis toimub igal aastal erinevas riigis. Esimene Baltica toimus 1987. aastal Leedus, aasta hiljem Lätis ja Eestisse jõudis rahvusvaheline pärimuspidu 1989. aastal. Sel aastal toimub Baltica taas Eestis ning leiab aset 31. maist kuni 4. juunini Tallinnas Tornide väljakul koostöös Tallinna vanalinna päevadega. Tänavuseks teemaks on "Pärimus tõmbab kaasa!". Eesti Folkoorinõukogu on võtnud eesmärgiks, et pärismuskultuuri festival jõuaks lisaks suurtele linnadele ka maale, kogukondade keskele, võimaldades rahvusvahelist kultuurilist suhtlust. Nii toimuvad traditsiooniliselt enne suurt festivali üle-eestilised pärimuspeod ehk eelpeod, kus saavad kokku ja võimaluse vabas õhkkonnas üles astuda iga maakonna kohaliku pärimusega tegelevad rühmad, pillimängijad ja jutuvestjad.

Baltica Võru maakonna eelpeol Vastseliina rahvamajas osales kokku 16 kollektiivi. Vastseliinast oli esindatud Vahtsõliina leelokoor. Lisaks sellele toimusid päeva jooksul Vastseliina rahvamaja fuajees meisterdamise õpitoad klaasimeistri Geenart Nageli ja Vastseliina käsitööühingu eestvedamisel. Võrumaa rahvakultuurispetsialist Maie Pau oli koostanud näituse "35 aastat esimesest Võrumaa folklooripäevast (1988–2023)". Meeleolukalt juhtis päeva Siiri Toomik.

"Pärimus tõmbab kaasa – seda on tunda ja näha siin saalis, kui palju on meid siia täna kohale tulnud. Saame olla uhked, et meid, kes peavad oluliseks hoida meie pärimust ja kultuuri, on siinkandis nii palju," rõõmustas Võrumaa arenduskeskuse kultuurispetsialist Kristi Vals oma avakõnes. Ta lisas: „Elame eriilmelises piirkonnas, meil on omad laulud, tantsud, mängud, muusika, omad lood, legendid, keel, pühapaigad, traditsioonid, inimesed, kaunis loodus, toit, käsitöö ja palju muud, mis teeb omanäoliseks ja eriilmeliseks meie kultuuriloo."

Baltica koondab pärimuse süvatundjaid ja -kandjaid ning loob võimalusi, et selliste inimeste hulk suureneb järjepidevalt. Need inimesed on eeskujuks oma veenva ja kindla tegevusega huvilistele, sh noortele ning nende olemasolu ja nägemine muudab pärimuse auväärseks kogu Eesti ühiskonnas. Suur aitäh teile, head pärimuse hoidjad! Aitäh Maie Paule kui särasilmsele ja energiat täis Võrumaa rahvakultuuri eestvedajale, kes alati südamega oma valdkonnas panustab ning Vastseliina rahvamaja juhataja Anneli Lõhmusele, kes alati külalislahkelt meie külalisi ja pidusid võõrustab.

Pärimuspidu Vastseliina rahvamajas. Foto: Birgit Pettai

Birgit Pettai

Andsumäe suusaklubi võttis kolmanda karikavõistluse võidu

Andsumäe suusaklubi treener koos noorte sportlastega pärast võitu. Foto: Erakogu

ETV noorte karikasari suusahüpetes ja kahevõistluses karikasari koosnes kaheksast etapist. Neli etappi toimusid möödunud suvel ja neli sel talvel. Teiste seas osalesid tublide saavutustega ka Võru valla noored.

Üldkokkuvõttes tulid kolme hulka Henri Hallik (M12) – karikasarja üldvõitja, Freddy Pungar (M10) ja Lauri Juul (M14) – teine koht. Karikasarjal autasustati esimest kuut, mis tähendab, et tunnustuse said ka Tarvi Hallik (M10) ja Sten-Jörgen Leis (vabaklass) – neljandal kohal ning Markus Pungar (vabaklass) kuuendal kohal.

Karikasarja üldvõit tuli meile kolmandat aastat järjest ja see tähendab seda, et pärast kolme aastat võitu jääbki karikas Andsumäe suusaklubile.

Olev Roots
Andsumäe suusaklubi treener

Kepikõnniga Ameerikat avastamas

Maailmas koordineerib tervisekäimist 1968. aastal loodud Rahvusvaheline Rahvaspordi Liit (Internationaler Volkssportverband IVV), kelle egiidi all korraldatakse hulgaliselt rahvusvahelisi tervisekäimisi, aga ka mitmeid muid tervisespordiüritusi paljudes maades.

Lasva kepikõndijate seltsing ühines Eesti Spordiselts Kalev liikumissarjaga „Käime Koos“ 2006. aastal. Juba 2007. aastal osalesime esimest korda rahvusvahelisel tervisespordi olümpiaadil, mille järjekorranumber oli 10 ja mis sedapuhku toimus Otepääl rohkem kui 3000 osalejaga 36 riigist. Sellest ajast peale on meie kandi kõndijad olnud esindatud peaaegu kõigil rahvusvahelistel käimisüritustel, kuhu spordiselts Kalev on Eesti delegatsiooni viinud.

Veebruari lõpus saabus meie seltsingu liige Ülle Rauk tagasi Texasest. Ta osales Eesti 18liikmelise delegatsiooni koosseisuga 19.–23. veebruarini San Antonios toimunud järjekordsel tervisespordi olümpiaadil. Kui juba nii kaugele minnakse, siis ei piirduta ainult sportliku küljega.

Järgnevalt uurime, kuidas tal seal läks.

Kui pikaks reis kujunes ja kus käisite?

Startisime Tallinna lennujaamast 15. veebruaril marsruudil Tallinn–Soome–Los Angeles. Los Angelesest kohe edasi Las Vegasesse. Hommikul varakult alustasime ekskursioonidega. Külastasime Zioni rahvusparki, Antiloobi kanjonit, Monumentide Orgu, Hobuseraua kanjonit ja Suurt kanjonit. See oli väga võimas vaatepilt, mille kirjeldamiseks napib sõnu. Eriti sügava mulje jättis Antiloobi kanjon. Uskumatu, mida aeg, tuul ja vihm suudavad korda saata.

Külastasime ka kohalikke söögikohti ja üritasime kohaneda sealse kultuuriga. Kerge see just polnud.

Nelja päeva kõndimine. Foto: Erakogu

Edasi suundusime San Antoniosse, kus toimus olümpiaad. Reisi viimase päeva veetsime vihmases Los Angeleses. LA on tuntud oma filmitööstuse ja hõbedase ekraani glamuuriga. Siin asuvad Hollywood ja Beverly Hills, kõnniteedel on kuulsuste tähed, jala- ja käejäljendid ning vahakujude muuseum. Kõik räägib ainult filmindusest. Külastasime ka Eesti Maja, kus koos väliseestlastega tähistasime Eesti Vabariigi sünnipäeva. Ja oligi aeg koduteele asuda. Tagasi jõudsime 27. veebruaril.

Milliseks kujunes sinu sportlik tegevus (alad, distantsid, kilomeetrid, muljed)?

Olümpiaadil on kavas kõndimine, jalgrattasõit ja ujumine. Minu valikus on peamiselt kõndimine. Alustasime ettevaatlikult, sest aklimatiseerumiseks eriti aega polnud: kümnekraadisest külmast 31kraadisesse palavusse üleminek tegi pisut ettevaatlikuks.

Kõnnikilomeetreid kogunes kokku 35 ringis, pluss iga kord starti minnes veel 2 kilomeetrit ja sama palju ka tagasi.

San Antonio on väike ilus linn. Võistluse korraldus oli ladus ja palju oli mõeldud ka meelelahutusele. San Antoniot läbib samanimeline jõgi ja selle kaldal toimus nii avatseremoonia kui pärastlõunased ning õhtused kontserdid. Oli ka võimalus jõel laevasõitu nautida, pimedas jättis see erilise mulje. Ka kõnnirajad olid huvitavalt planeeritud.

Kus riikides ja millistel üritustel oled varem käinud? Missugused on sinu eredamad muljed?

Esimesel olümpiaadil osalesin 2011. aastal ja see toimus Türgis Antalyas. Edasi järgnesid 2015. aastal Hiina–Chengdu ja 2017. aastal Saksamaa Koblenz. Osalesin ka 2018. aastal EM-il Sitsiilias ja MM-il 2018. aastal Austrias.

2016. aasta oktoobris osalesin väga toredal üritusel Hispaanias Marbellas. Seal toimus nelja päeva kõndimine (4Days Walking). Kõnnidistantsid olid 20–25 kilomeetrised. Väga huvitavad ja rasked rajad, millest üks viis ka Vesuuvi vulkaanini välja. Viimasel päeval kingiti kõikidele finišis valge sihvakas gladiool.

Lasva kõndijad on käinud olümpiaadidel ka 2009. aastal Jaapanis, 2013. aastal Lõuna-Tiroolis ja 2019. aastal Lõuna-Prantsusmaal koos Monaco külastusega. On ju tore, kui saad kasuliku ühendada meeldivaga! Aga ka Eestimaal jätkub avastamist küll ja küll – lugematud RMK matkateed ja -rajad ootavad! Liikumisrõõmu liikumisaastaks!

Üllet küsitles ja liikuma kutsub
Marianne Hermann

Sihikindlus viis Franz Krulli sihile

Võru maakonna 2022. aasta parimate noorsportlase stipendiumi pälvinud Parksepa keskkooli 12. klassi õpilane Franz Krull õigustas valitute nimekirja sattumist eduka sisehooajaga.

U20 vanuseklassis võistlev noormees saavutas Eesti meistrivõistlustel sisekergejõustikus teise koha 60 meetri tõkkejooksus ja kolmikhüppes, võttis osa täiskasvanute meistrivõistlustest ning pälvis Eesti meistritiitli kolmikhüppes. Head tulemused andsid võimaluse koos noortekoondisega 4. märtsil Leedus Panevezyses toimunud Balti võistkondlikel sisekergejõustiku meistrivõistlustel Eestit esindada.

Kõige tähtsamatelt võistlustelt tuli ka hooaja parim tulemus – 60 meetri tõkkejooksu läbis Franz Krull ajaga 7.99. See tagas talle Balti meistritiitli ning kirja sai uus Võrumaa rekord 17–18aastaste poiste seas. Lisaks omistati talle hõbemedal kolmikhüppes.

Franz Krull harjutab Võru spordikoolis Heini Allikvee juhendamisel. Ta treenib viis korda nädalas ja suurepärane ajaplaneerimise oskus aitab sihikindlal noormehel toime tulla ka keskkooli lõpuklassis õppimisega.

Eesti noortekoondisesse on ta kuulunud viis aastat järjepanu.

Franz Krull on esindanud oma kooli ka TV 10 sarjas. Oma esimese Eesti meistritiitli tõkkejooksus saavutas ta U16 vanuseklassis just Parksepa keskkooli kõiki liikuma innustava õpetaja Sirje Hüti juhendamisel.

Anneli Arike
Parksepa keskkooli õpeteja ja lapsevanem

LIIKUMISAASTA 2023 TERVE EESTI EEST!

Noorsportlane Franz Krull. Foto: Erakogu

KIRIKUTE TEATED

EELK Pindi koguduse teated

16. aprillil kell 10.00 ülestõusmisaja teise pühapäeva missa Pindi kirikus
23. aprillil kell 10.00 ülestõusmisaja kolmanda pühapäeva missa Pindi kirikus
30. aprillil kell 10.00 ülestõusmisaja neljanda pühapäeva missa Pindi kirikus

7. mail kell 10.00 ülestõusmisaja viienda pühapäeva missa Pindi kirikus
14. mail kell 10.00 ülestõusmisaja kuuenda pühapäeva missa Pindi kirikus
18. mail kell 18.00 Kristuse taevaminemise püha missa Pindi kirikus
21. mail kell 10.00 ülestõusmisaja seitsmenda pühapäeva missa Pindi kirikus

Täpsem info: EELK Pindi koguduse õpetaja Argo Olesk e-posti aadressil pindi@eelk.ee või tel 503 0676.

EELK Vastseliina Katariina koguduse teated

16. aprillil kell 12.00 ülestõusmisaja teise pühapäeva jumalateenistus Vastseliina kirikus
23. aprillil kell 12.00 jumalateenistus Vastseliina kirikus
30. aprillil kell 12.00 jumalateenistus Vastseliina kirikus

Täpsem info: Vastseliina Katariina koguduse kodulehelt http://vastseliina.eelk.ee ja Facebooki lehelt www.facebook.com/vastseliinakogudus või Võru praostkonna vikaarõpetajalt Jaak Pärnamägilt tel 5809 0305 või e-posti aadressil jaak.parnamagi@eelk.ee.

EELK Urvaste Püha Urbanuse koguduse teated

Heimtali kirikus toimuvad jumalateenistused iga kuu teisel pühapäeval kell 14.00.

Täpsem info: Urvaste koguduse kodulehelt https://urvaste.eelk.ee ja Facebooki lehelt www.facebook.com/Urvastekogudus või EELK Urvaste koguduse õpetaja Üllar Salumets e-posti aadressil ullar.salumets@eelk.ee või tel 511 8271. Heimtali kirikuvanem on Vaido Ermel, tel 5340 0431.

Südamlik kaastunne märtsis lahkunute lähedastele!

Uno Sikk
27.11.1937–03.03.2023

Mart Paloveer
17.10.1948–16.03.2023

Mati Mett
25.06.1954–05.03.2023

Heiki Hinn
15.03.1957–18.03.2023

Linda Mäeots
17.02.1938–05.03.2023

Maie Kähr
20.03.1931–19.03.2023

Livia Ruus
29.06.1926–25.03.2023

Kuldar Nahksepp
08.01.1958–05.03.2023

Emilie-Eneljete Tamm
29.08.1929–19.03.2023

Jaan Kaabel
27.05.1965–25.03.2023

Neidi Vink
10.11.1929–07.03.2023

Aino Kuljus
23.06.1925–23.03.2023

Helju-Renate Malla
10.02.1934–26.03.2023

Kaupo Zopp
15.09.1944–07.03.2023

Jelena Fomina
25.04.1978–25.10.2022

Linda Sarapuu
08.04.1922–29.03.2023

Õnnitleme aprillikuu eakaid sünnipäevalapsi ja soovime rõõmurikkaid hetki, head tervist ja vaprat vaimu!

70
VAMBOLA NAGEL
ARNOLD VESTMANN
ENN LUTTI
UUNO SONNE
PEETER TRUMP
LIILIA TANN
LUULE SOLONDIN
MERIKE VAHER
ASTA RAUDNAGEL

75
HELI-MALL LEPVALTS
ELLEN SLAVIN
HEINO ELSTEIN
ELLE PALK
VALENTINA TREIER

80
MILVI TÄHE
HELE AIDMA
VAIKE PINDIS
AIN HELM
HELMUTH VENNE
AHTO LOKK

85
KOIT RAUP
NELLI DANILSON
OTTO RIIVIK
AADU RIIVIK
SALME SOOL
ENDLA KEEL
AINI JÄRVPÕLD
VIIVI MOREL
ULVE KINNA

90
ELLEN KOGER
ALIIDE LILLEMETS

91
HANS MEEMA

92
ÕIE EICHE
EHA URM

93
HELVI LAATS
LEIDA HORN

94
ALIDA BOGDANOVA
VALENTINA NAGEL

95
ASTA TAMMSALU
SILVIA MAASIKAS
VAIKE PÄRN

97
HELDUR PRESS

98
ELSA REEDI

Kui Te ei soovi oma nime õnnitluste rubriigis näha, siis kontakteeruge enne sünnipäevakuu esimest kuupäeva dokumendihalduse spetsialistiga telefonil 782 1576.

Erateede remondi toetusvoor on avatud 1. maini 2023

Lisainfot vaata märtsikuu Võru Valla Teatajast või Võru valla veebilehelt voruvald.ee/et/erateede-remondi-toetusmeede

Märtsis registreeriti Võru vallas 9 sündi

6 tüdrukut: **GERDA, MERILIN, GERTY-BRITA, VIOLETA, MERYBEL, HELIISE**

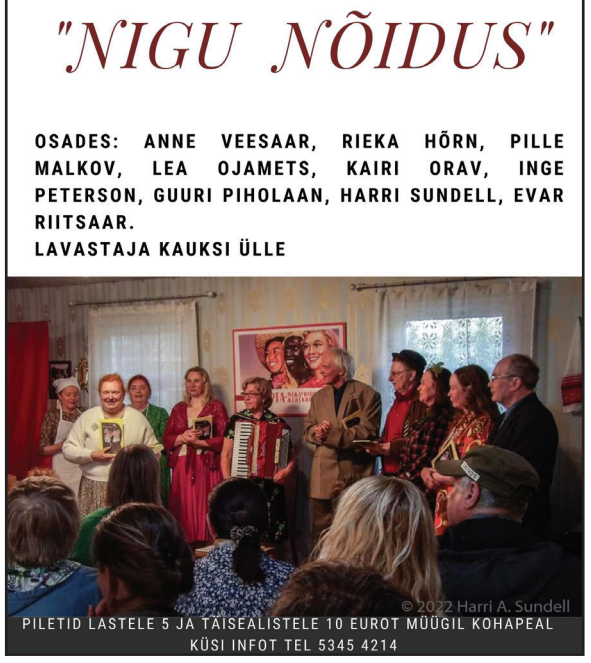
3 poissi: **TORMI, SEPO, HARDI**

Palju õnne pisipõnnide vanematele!

VANA PILT JUTUSTAB: Operett „Kaluri tütar“ Lindoras

Operetitegelased Lindoras. Foto: Erakogu

Vanasti oli kombeks, et pidude kavas oli peamiselt ikka näidend, mõnikord laulukoori etteasted ja peo lõpetas alati tants. Peopaigaks oli tavaliselt seltsimaja, kui seda aga väiksemates kohtades polnud, siis sobis ka koolisaal.

Lindoras püsis peopaigana hulk aastaid endine kõrtsihoone, kuhu saabus peolisi kaugemaltki. Kuigi kõrtsikoht asus asulatest kaugel metsa sees, oli rahvast alati hulgaliselt ja peopidamine üsna tasuv.

Käesolevale pildile on jäänud laulumängu tegelased Lindoras 1934. aastal etendatud opereti „Kaluri tütar“ järel. Kes selle väikelavade autori näitekirjanik Karl Kaasiku (1884–1932) opereti Peipsi kalurite elust lavastas, pole teada. Säilinud on vana pildi tagaküljel mõnede tegelaste nimed. Need on Osvald Kaabel, Melk, Elmar Ramp, Amanda Kaabel, Haari poisid, Lehes Värdi, Lehes Paul, Lehese Veldi jt.

Pildil valitseva tegelaste meeleolu järgi võib arvata, et järjekordne etendus on edukalt kulgenud.

Ago Ruus
rubriigi toimetaja
505 6691
agoruus@gmail.com

Orava raamatuklubi liikmed kohtusid Ere Kürsaga

Naistepäeval kogunes taas Orava raamatuklubi ning tähistati üheskoos Orava haruraamatukogu uutesse ruumidesse kolimise aastapäeva. Vabariigi aastapäeval, viis aastat tagasi avati valgemad ja soojemad ruumid endise vallamaja alumisel korrusel. Selleks puhuks olid haruraamatukoguhoidja Mari Lehes ning kultuuri- ja noorsootöötaja Liina Loosaar valmistanud uhke tordi.

Naistepäeva puhul tuli klubirahvale külla just oma esimese võrukeelse luulekogu avaldanud notar Ere Kürsa. Ta elab küll Põlvas, aga juured on Varstu kandis ning võru keel on igapäevases kasutuses. Kohtumine oli väga südamlik. Ere Kürsa luges oma luulekogust “Taivast ja tuulõst” mõned luuletused ning rääkis sinna juurde luuletuste tekkelugu. Et kuulajad olid pigem eakamad, läksid nostalgiast pakatavad luuletused kõigile hinge. Mõnusas vestlusringis arutleti võru keele mineviku ja tuleviku üle.

Ene Säinast
Orava raamatuklubi liige

Fotol on Ere Kürsa (vasakul) ja Orava haruraamatukoguhoidja Mari Lehes (paremal). Foto: Liina Loosaar

Võru Vallavalitsusest: vallamaja asub aadressil Võrumõisa tee 4a, 65605 Võru linn. Üldtelefon: 785 1242. E-post: vald@voruvald.ee. Koduleht: www.voruvald.ee.
Võru Valla Teatajat koostab, toimetab ja küljendab Birgit Pettai, tel 5627 7125.
Leht ilmub 11 korda aastas igal kuul, välja arvatud juulis. Järgmine leht saabub postkasti maikuus.
Artikleid järgmisesse lehte ootame 24. aprilliks. **Edaspidi palume vallalehe kaastööd saata e-posti aadressile ajaleht@voruvald.ee.**
Tiraaž: 4300 eksemplari. Trükk: Printall AS, Tallinn. Kohaletoimetamine: Omniva.
Toimetusel on õigus kaastöid nende selguse huvides toimetada ja lühendada.
Ajalehes Võru Valla Teataja ei avalda eraisikute ja -ettevõtete reklaame ning selleks puudub ka vastav hinnakiri.
LOE DIGILEHTE: voruvald.ee/voru-valla-teataja

VÕRU VALLA KULTUURI- JA SPORDIKALENDER

APRILL

13.04 kell 18.00	Võru valla mälumänguturniiri kolmas etapp vallamajas
14.04 kell 19.00	film “Apteeker Melchior” Vastseliina rahvamaja kinos
16.04 kell 13.00	näitetrupp Rukki Narrid etendus “See ehe Eesti elu” Lasva rahvamajas
18.04 kell 19.00	film “Apteeker Melchior” Vastseliina rahvamaja kinos
19.04 kell 18.00	lauamänguõhtu „Mida meemi“ ja „Krimilinn“ täiskasvanutele Lasva haruraamatukogus
20.04 kell 18.00	mälumäng Orava kultuurimajas
20.04 kell 18.00	jüripäeva jooks Vastseliina alevikus
21.04 kell 19.00	Obinitsa Uue Teatri etendus “Nigu nõidus” Vastseliina rahvamajas
21.04 kell 20.00	kohviõhtu ansambliga Detail Lasva rahvamajas
28.04 kell 20.00	luuleõhtu „Päikesepillaja“ Artur Alliksaare luuletustega Lasva haruraamatukogus
29.-30.04 kell 12.00	volbripäeva tähistamine Vastseliina piiskopilinnuses
30.04 kell 18.00	volbriöö tähistamine Kõo küla seltsimaja juures

MAI

02.05 kell 11.30	lasteteatri Teatrike etendus “Havi keelest, havi meelest” Vastseliina rahvamajas
02.05 kell 20.00	Alle-Saija teatristuudio etendus “Daamide õnn” Puiga rahvamajas
07.05 kell 9.00	kevadlaat Oraval
07. 05 kell 13.00	Tabivere Harrastusteatri etendus “Olevused” Lasva rahvamajas
13.05 kell 19.00	emadepäeva peoõhtu Kungla seltsimajas, kontserdi annavad Kaari Kattai ja Tõnis Sarap, tantsuks mängib ansambel K.T.K
17.05 kell 11.00	Tallinna lasteteatri etendus “Sirin Särin” Lasva rahvamajas
17.05 kell 18.00	jutuvestmisfestivali Ööbiku ööd “Kullõmise jutud” Lasva järve rannas

NÄITUSED

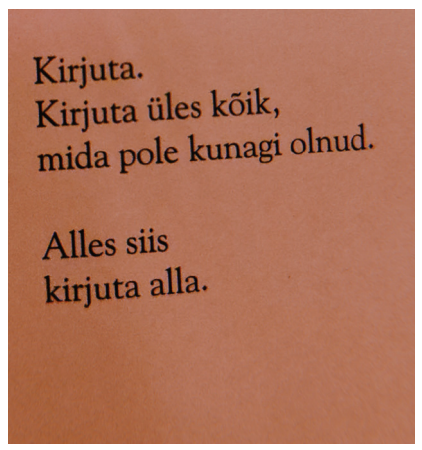
- Võru vallamaja esimese ja teise korruse seintel on Maris Tuulingu näitus “Joonistused”.
- Osula põhikooli fuajees on avatud Silja Grünbergi fotonäitus „Lumehelbed – meie talvede liblikad”.
- Vastseliina rahvamaja teise korruse fuajees on üleval näitus Võru valla Pühajõe piirkonna Sulbi ja Kärgula kandi ajaloost.
- Vastseliina piiskopilinnuse palverännumajas on augusti lõpuni avatud Tiina Ojaste maalinäitus “Salasõnum”.
- 2. maini on Lasva haruraamatukogus üleval näitus „Raamatusuve lemmikud“, mis koosneb 10. lugemismängu “Laste-Raamatu-Suvi 2022” osavõtjate joonistustest ja loetud lemmikraamatute soovitustest.

Osale 2023. aasta luulekevadel

Eesti Luuleklubide Liit ootab kõigilt luulehuvilistelt mistahes teemadel võistlusluuletusi (soovitavalt 5–6) 15. maini e-posti aadressil intuitiiv@gmail.com. Õpilastel palume juurde lisada ka kooli nimi ja klass või kursus, täiskasvanuil vanus ja elukutse.

Kõigi vähemalt teise vooru jõudnutega võtame ühendust ning paremiku luuletustest avaldame trükis luulevihikuna.

Eesti Luuleklubide Liit

Pilt on illustreeriv